

AMERIKA ESPERANTISTO

... the American Esperantist

Vol. 43

NOVEMBER-DECEMBER

1930

NOVEMBRO-DECEMBRO

No. 2

Contents • • Enhavo

	Page
Saluton!	27
En Nov-Anglujo	27
Esperanto Activity in North America	28
Congress 1931	31
The Oxford Congress	31
Our Honor Roll	32
Esperanto and Rotary	33
Examinations	34
Niaj Mortintoj	34
Our Bulletin Board	35
Nia Biografio	35
Foreign Esperanto News	36
Young People's Page	37
The Student's Page	38
New Friends—Novaj Amikoj	39
Echoes From Our Readers	40
Kapitulaco	41
New Books—Novaj Libroj	45
Book List	46

Price 20 Cents

Per Year \$1.00

Published by

The Esperanto Association of North America

Fort Lee, N. J., U. S. A.

THE ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA, INC.

CENTRAL OFFICE: FORT LEE, N. J., U. S. A.

A Propaganda Organization for the Furtherance of the study and Use of the International Auxiliary Language Esperanto.

Classes of Membership:

1. Life Members, \$100.00.
2. Sustaining Members, \$10.00.
3. Contributing Members, \$3.00.
4. Regular Members, \$2.00. These four classes include Amerika Esperantisto.
5. Regular Members without Amerika Esperantisto, 1.00.

E. A. N. A. Officers and Committees

President, Henry W. Hetzel, 4919 Warrington Ave., Philadelphia, Pa.; Vice-President, Prof. Louis C. Lambert, 126 Newberry Street, Boston, Mass.; Secretary, J. J. Sussmuth, 1591 Anderson Ave., Fort Lee, N. J.; Assistant Secretary, Miss Carmen S. Sussmuth, 1591 Anderson Ave., Fort Lee, N. J.; Treasurer, Miss Mary Scheitlin, 3439 75th Street, Jackson Heights, N. Y.

Executive Committee: Paul R. Cargould, chairman, 3403 Fulton Road, Cleveland, O., 1933; Alfred D. Dennison, Masonic Bldg., Johnstown, N. Y., 1932; Mrs. Catherine M. Healy, 73 Central Ave., Montclair, N. J., 1931.

Finance Committee: Henry W. Fisher, chairman, 119 Water Street, Perth Amboy, N. J.; Dr. Tobias

Sigel, 2916 E. Grand Blvd., Detroit, Mich.; Mr. J. J. Fox, 2781 Hampshire Road, Cleveland Heights, O.

Publication Committee: Mr. J. J. Sussmuth, chairman, 1591 Anderson Ave., Fort Lee, N. J.; James F. Morton, Paterson Museum, Paterson, N. J.; Dr. Lehman Wendell, 1035 Medical Arts Bldg., Minneapolis, Minn.

Propaganda Committee: Mr. D. E. Parrish, chairman, 109 Fordham Drive, Buffalo, N. Y.; Joseph R. Scherer, 612 South Spring Street, Los Angeles, Calif.; Vaclav Popela, 1637 W. 19th Street, Chicago, Ill.

Examination Committee: Prof. Edwin L. Clarke, chairman, Rollins College, Winter Park, Fla.

National Director of the Young People's Department: Rev. John H. Fazel, 1122 W. 8th Street, Topeka, Kansas.

Club Directory

Chapter 1. Boston Esperanto Society, 507 Pierce Bldg., Copley Square. Sec'y, Miss M. Butman. Meets the third Tuesday at 7 p. m.

Chapter 2. New York Esperanto Society, 331 W. 58th St., New York City. Pres., Lewis H. Maury; Vice-Pres., Catherine M. Healy; Sec'y and Treas., Lawrence A. Ware. Meets first Saturday of every month from Oct. to June, inclusive, at Hotel Endicott, 81st St. and Columbus Ave., New York City.

Chapter 3. Philadelphia Esperanto Society; Sec'y, Henry W. Hetzel, 4919 Warrington Ave., Philadelphia, Pa. Monthly meeting for business every first Friday at Y. M. C. A., 18th and Arch Sts., 8:15 p. m. Central Office, 133 N. 13th St. (Book store of Peter Reilly.)

Chapter 4. Kolumbia Esperanto Asocio, 706 11th St., N. W., Washington, D. C. Pres., Mr. Allan Davis; Vice-Pres., Amy C. Leavitt; Sec'y and Treas., Mr. John A. Sheil.

Chapter 5. Twin City Esperanto Society, 1216 Nicollet Ave., Minneapolis, Minn. Pres., G. A. Swanson; Sec'y, Mrs. Helen Frink; Treas., Mr. H. W. Libby. Meets first Wednesday of each month at University of Minnesota.

Chapter 6. The Esperanto Club of Milwaukee, 422 64th Ave., Milwaukee, Wisc. Pres., Albert C. Runkel; Sec'y and Treas., Armin Francis Doneis. Meets 7:30 p. m., every Thursday, in Assembly Hall at Social Center, 18th and Kilbourn Aves., Milwaukee, Wisc.

Chapter 7. Essex County Chapter of E. A. N. A., 128 Market St., Newark, N. J. Pres., Dr. William S. Benson; Sec'y and Treas., Miss Della C. Lincoln. Meets the third Thursday of the month at 7 p. m.

Chapter 8. The Esperanto Club of Los Angeles. Los Angeles, Calif. Acting Pres., Mrs. Isabelle M. Horn; Treas., Mr. W. D. Weigel; Sec'y, Miss Sina Johnson, 1427 Acacia Street, Los Angeles. Meets 6:30 p. m., second Saturdays at Arcade Cafeteria, 540 South Broadway, and fourth Wednesdays at Central Public Library. Classes at Polytechnic Evening High School.

Arlington, Mass. Arlington Esperanto Group. Meets every other Wednesday at 8:30 p. m. at 120 Broadway. Mrs. Esther T. Malouf, Sec'y.

Baltimore, Md. La Esperanta Rondeto. Hy S. Randall, Sek., 705 Winston Ave.

Boston, Mass. Boston Esperanto Informo. Miss E. J. Meriam, 50 Congress St.

Charles City, Iowa. Charles City Esperanto Club, Ellis Bldg. Dr. W. H. Seymour, Pres.; Mrs. Clarence Budensiek, Sec'y; Rev. Budensiek, Treas.

Chicago, Ill. La Gradata Esperanto Societo Nro. 1, 1500 W. Cullerton St., Chicago, Ill. Pres., Mr. J. B. Rezny; Sec'y, Mr. V. Popela; Treas., Dr. Leo G. Simonek. Meets fourth Friday of every month at 8 p. m.

Chicago, Ill. La Gradata Esperanto Societo N-ro 2a. Meets every second Wednesday at Maxwell's Vegetarian Restaurant, 35 E. Van Buren St. Sec'y, Mrs. Hannah Maxwell.

Cleveland, O. Cleveland Esperanto Society, 2735 Prospect Ave., Cleveland, O. Pres., James J. Fox; Sec'y and Treas., Mr. H. M. Duff. Meets first Thursday of the month at Public Library.

The American Esperantist

AMERIKA ESPERANTISTO

Entered as second-class matter November 1, 1929, at the Post Office of Fort Lee, N. J., under the act of March 3, 1879

Published bi-monthly at the first day of the first month by

THE ESPERANTO ASSOCIATION
OF NORTH AMERICA

1591 Anderson Ave., Fort Lee, N. J., U. S. A.
Subscription: One dollar a year

Eldonita dumonate je la unua tago de la unua monato de la

ESPERANTO ASOCIO DE
NORD-AMERIKO

1591 Anderson Ave., Fort Lee, N. J., U. S. A.
Abono: Unu dolaron jare

Editor: J. J. SUSSMUTH : Redaktoro

VOL. 43

NOVEMBER-DECEMBER

1930

NOVEMBRO-DECEMBRO

No. 2

Saluton!

La jaro 1930 baldaŭ finiĝos. Denove ni staras antaŭ nova jaro—plena da espero kaj deziroj. Ĉu ni efektivigis dum la nun pasanta jaro ĉion, kion ni deziris je ĝia komenco? Ĉu ni havu novajn rezoluciojn por la venonta jaro?—kaj esperon aŭ dezirojn?

En ĉiu okazo decidu ni ke la venonta jaro vidu nin en harmonia kunlaborado por la BONO kaj la BENO de nia komuna afero kaj pli granda fortigo de nia organizaĵo. Nur tiun ĉi UNU rezolucion, kiu enhavas ĉion dezirindan kaj dezirendan por nia kara afero!

Tiun ĉi nian deziron akompanas saluto al ĉiuj gesamideanoj por ĜOJA KRISTNASKO kaj FELIĈA NOVA JARO.

Centra Oficejo de E. A. N. A.

En Nov-Anglujo

de
H. I. KEYES

*Somera tago en Nov-Angloloando
Pensigas pri legenda Arkadio:
Laŭŝajne oni staras ĉe la rando
De feinejo aŭ de sorĉ-vizio!*

*Rimarku kiel, ĉe la sun-signal,
Vekiĝas La Beleco el dormego
En bosko, sur monteto aŭ en valo,
Kaj sin florkronas por triumfa rego!*

*Nebul-vualoj sune lumigitaj
Sin supren levas ĝis, sur la kamparo,
La domoj per fruktarboj ĉirkaŭitaj,
Insuloj estas en orluma maro!*

*La suno pli altiĝas al zenito—
Pli levas la kurtenon de nebulo;
Mateno, rozkolora nov-naskito,
Montriĝas reĝ-vestita maturulo!*

*Ho, kiel dolĉa estas la aero,
Kaj lukse bonodora la parfumo
De rozoj, delfinio, lonicero
Florantaj gaje en tagmeza lumo!*

*Ĉirkaŭen ekrigardu—panorame
Esploru la pejzaĝon; integrale
La bildo estas rava—tiel same
Ĉarmega kiel estas ĝi detale!*

Esperanto Activity in North America

Correspondents are requested to send in concise reports of meetings and other Esperanto events. They should be typewritten, spaced, and on one side of the paper and kept separate from other correspondence

St. Petersburg, Fla. Mrs. Esther Owen-Flint told an interested audience of the Open Forum about Esperanto. She outlined its origin, growth and purpose and emphasized the many useful advantages of its practical application. As a novelty, she sang one verse of the song "Dixie" which she translated into Esperanto, much to the delight of the audience.

Green Acres, Me. Mrs. Gregory has an Esperanto class of nine pupils.

Minneapolis, Minn. Mrs. Eva Whiting has a wonderful class of young Esperanto students; the youngest is only six years old. They are progressing fast and can recite pieces and songs freely. The Minneapolis Tribune had a long article and a picture of the class. Success and many more such charming young students!

Toronto, Ont. "One of the biggest wrecking companies in the world has a flourishing branch in Toronto. The company is the Esperanto Society and its job is to tear down the tower of Babel." So writes the Toronto Star describing the activity of the local group and the Esperanto cause in general. The article is in a very favorable tone and has six pictures of prominent local Esperantists.

Brownfield, Me. Samideano Norman W. Frost, author of "Spoken Esperanto" and former editor of A. E., has recently held two speeches in his town with good results. He conducts the "White Mt. Esperanto Office" for the general advancement of Esperanto.

Syracuse, N. Y. Samideano E. W. Pharo, Jr., formerly of Haddonfield, N. J., and an active member of the Philadelphia Esperanto Society, is now in Syracuse, N. Y. There he started his activity with a speech about Esperanto in the Hall of Language, followed by an instruction course.

Jersey City, N. J. The Universal Esperanto Fraternity has elected Mr. John Bovit, of Newark, N. J., as president of the Fraternity and editor of Esperanto Land'o to replace Mr. Sussmuth, who resigned after the Boston Congress. Success to Mr. Bovit and his work!

New York City. The Bahai Center at 119 West 57th Street is opening the season with a new Esperanto Course; Mrs. Julia Goldzier is again the teacher. Students in New York should get in direct touch with Mrs. Goldzier at the Bahai Center.

Milwaukee, Wisc. The Fall and Winter activities of the Esperanto Club of Milwaukee will be arranged according to the following schedule,

which takes effect immediately: Beginner's Esperanto class, every Thursday at 7:30 P. M., in the Social Center, 18th and Kilbourn Avenue, third floor; advanced Esperanto class, every Monday at 7:30 P. M., in the Club Room of the Milwaukee Public Library (basement); club meetings on the first and third Monday of each month, at 7:30, in the Club Room of the Milwaukee Public Library, 8th and Wisconsin Avenue. Please attend the meetings and classes regularly. Armin F. Doneis, Secretary.

Los Angeles, Calif. The summer meeting of the Los Angeles Esperanto Club took place August 9th. A playlet, "La Kontrakto," was rendered in Esperanto by three members, S-oj Kodil, Seall and Dvoran. Songs and stories were rendered by S-oj Gysel, Slocumb, Kalfus and others. Miss Helen Davis read the Advanced News from the Congress and exhibited the new E. A. N. A. Stamps. "Esperanto to the Rescue," a playlet in English and Esperanto, was given by S-oj Stewart, Baff and Dudding, F-ino Miller and S-ino Gillman. Mr. J. R. Scherer presented slides with Esperanto explanation. A number of members from the Long Beach Group were present.

Los Angeles, Calif. La "Hejmurbo" de S-ro Joseph R. Scherer (la mond-fama Esperantisto, vojaĝisto, kaj inter-vjuisto de film direktoroj kaj film steloj de Hollywood), estas ne nur de Los Angeles, sed ankaŭ de Hollywood kaj Long Beach.

Ĉiuj trovis okazon por dece honorigi la de ĉiuj ŝatatan Prezidanton de la Los Angeles Esperanto Klubo. Ili kune aranĝis unu grandan adiaŭan bankedon sabate, la 13an de Septembro, nur kvar tagoj antaŭ lia foriro por tutjara Esperanta propagandojo kiel Speciala Delegito de la Internacia Centro Komitato, Heroldo kaj E. A. N. A.

S-ro Scherer estis honorigata en la "Virginia Hotelo" la plej luksa en la eleganta banurbego, Long Beach. Proksime de la mondvojaĝonta honorgasto, sidis kelkaj altaj urboficistoj inter kiuj la vic-urbestro kaj ĉeflernejestro faris la plej elokventajn paroladetojn.

La oficistoj de la nova Esperanto Klubo de Long Beach tre bela ornamis la festĉambregon, kaj aranĝis mirindan programon en kiu dekdu infanoj ludis kaj kantis ĉarme.

Post la manĝego la Los Angeles-anoj havis mallongan aferkunvenon, por demonstri al la vizitanta urbestro la praktikecon de Esperanto. S-ro Scherer rezignis de la prezidanteco, sed la rezignacio estis malakceptata de la membroj kiuj

volas ke S-ro Scherer vojaĝu ĉirkaŭ la mondo *KIEL* prezidanto. Plie li estis elektata Dumviva Honora Membro de la Los Angeles Klubo.

Ĉiuj membroj tre multe bedaŭris perdi tiel bonan amikon dum tuta jaro sed certe estas ke li faros multan bonon por la kresko de nia bela Ideo en ĉiuj landoj li vizitos.

HELEN DAVIS.

Philadelphia. La loka Societo en la "Fratamurbo" festis sian Jarkunvenon per Barĉo (Esperantista vespermanĝo) en la restoracio "Venture Gardens," la 3an de Oktobro. La ĉefa afero estis la raporto pri la XXII a Kongreso farita de la Sekretario kiu estis elektita de la ŝtatestro, Governor John S. Fisher por oficiale reprezenti Pennsylvanion tiun okazon en Oxford. Oni elektis la jenan estraron por la komencanta jaro:

Prezidanto, Joachim Kalmus.

Vic-Prezidanto, Lemuel S. Ware.

Sekretario, Henry W. Hetzel.

Kasisto, Joseph Lencer.

Peoria, Ill. Samideano Mellichamp reports that "The Ministerial Association of Peoria goes on record as endorsing Esperanto, the world auxiliary language. And be it further resolved: that we urge and encourage its use and support by both the members of our body and by our people at large."

New York, N. Y. La S. A. T. (Sennacia Asocio Tutmonda) rondo de Nov-Jorko starigas du kursojn; unu por komencantoj kaj alian por progresintoj. Ili kunvenas ĉiun vendredon je la oka horo vespere ĉe 108 E. 14an straton, ĉambro 402. La klaso estas senkosta kaj celas instrui Esperanton al laboristoj radikalaj.

La N. Y. grupo estis organizata antaŭ ok jaroj kaj nun nombras kvardek membrojn. Ĉirkaŭ dudek el ili kunvenas ĉiun vendredon por dikuti laboristajn aferojn sole en la lingvo Esperanto.

Petu informojn de S-ro Feingold, 708 W. 192nd St., N. Y. C.

W. H. GOULD.

Detroit, Mich. Laŭ la iniciativo de D-ro F. Onderdonk el Ann Arbor grupo de samideanoj el kelkaj urboj de Michigan kunvenis la 4-an de Oktobro en Detroit por pridiskuti agadplanon kaj rimedojn por pli efike propagandi nian aferon en la ŝtato Michigan. La ĉefa kaŭzo kiu instigis D-ron Onderdonk okazigi la kunvenon estis la fakto ke antaŭ kelkaj monatoj post la radio-parolado de Profesoro Meader pri Esperanto ĉirkaŭ 400 da personoj alsendis informpetojn multaj de kiuj eĉ enmetinte poŝmarkoin por respondo. Kun tia evidenta intereso flanke de ĝenerala publiko, la unuanima opinio de ĉiuj ĉeestintoj esprimiĝis je tio ke similaj okazoj povus esti utiligitaj pli profite per koncentrigita laboro anstataŭ ol postpenadoj de izoluloj. Je ĉi tiu vidpunkto kaj tiacele la

kunveno rezultiĝis je organizo de "Michigan Esperanto Association" kies celoj kaj devoj estos la jenaj:

1—Aranĝi lekciojn kaj paroladojn en lokoj kie jam troviĝas izolaj esperantistoj aŭ intersemuloj kaj.

2—Laueble organizi tie klason kaj lokan klubon.

3—Dissendadi propagandan materialon al personoj kiuj evidentas ian ajn intereson je la movado.

Kiel estraro de la nova asocio estis elektitaj la jenaj personoj:

Prezidanto, D-ro Tobias Sigel, Detroit.

Vic-Prezidanto, D-ro F. S. Onderdonk, Ann Arbor.

Sekretario, S-ro Vongerecht, Detroit.

Kasisto, S-ro S. J. Jaffe, Flint.

Por komenci la eksperimenton la samideanoj en Detroit, je aŭspicioj de la asocio, jam ekklopodis pri aranĝo tie kiel eble plej baldaŭ de ekspozicio kaj de parolado de Prof. Meader. SAUL J. JAFFE.

Rim. de la Red. Jen nova grupo, kie la ideo de kunlaborado estas akceptata kiel rimedo de efika agado.

Minneapolis, Minn. The Twin City Esperanto Society held its first regular meeting on October 1, at the University of Minnesota. During September was held the Minnesota State Fair and the Association donated a booth at the Fair for Esperanto propaganda. The booth was attractively decorated and caused much interest among passers-by. Mr. Susmuth and Mr. Parish had kindly sent some posters from foreign countries and pamphlets which personally belonged to them, adding greatly to the material which had been collected by writing to some thirty countries for available material. There was something from every country except Africa.

Many people expressed their interest in Esperanto while visiting the booth and left their names and addresses. Each one was written to and invited to attend the October meeting at the University. The meeting was a real success.

Minneapolis, Minn. One of the first, perhaps the very first, Esperanto marriage west of Chicago took place Saturday night, October 11th, when Samideano Henry W. Libby, President of the St. Paul Cosmopolitan Club and the Twin Cities Esperanto Club, and Miss Muriel Stolt, of St. Paul, were married.

Rev. E. C. Hickman, pastor of the Hamline Methodist Church in St. Paul, performed the ceremony in Esperanto, with responses of the bride and groom in the International Language.

Mr. Libby has been a member of E. A. N. A. for many years; he is also a delegito of U. E. A. for St. Paul. Guests at the ceremony were Esperanto students, friends and officials of the club.

The ceremony was performed at 8 P. M. at the home of the bride, 659 Iglehart avenue. Rev. Ernest G. Parish, pastor of Central Park Methodist Church, invoked the blessing in Esperanto. True to a real samideano, Mr. Libby changed the "I do" to "Tion mi faros."

Gesinjoroj Libby, iliaj atestantoj kaj pastoro.

Our sincere wishes for Success, Health and Happiness follow the Esperanto pair on their honeymoon.

New York, N. Y. The first Dinner-Meeting of the New York Esperanto Society for the year 1930-1931 was held on Saturday, October 4th, at the Hotel Endicott, with an attendance of fifty members and visitors. The guest of honor was Dr. John Robert Gregg, the noted author of the Gregg system of shorthand, who is a recent convert to the International Language movement as an advocate of Esperanto. Mr. Gregg spoke on "An Outsider's Impressions of the Universal Esperanto Congress at Oxford." He visited the Congress as an observer and was so impressed from the start that he stayed the entire week and attended every session and all social functions, and came away convinced that Esperanto answered all the requirements of an I. A. L. and that, aside from the practical benefits of its adoption, it would be a wonderful means of bringing together the hearts and minds of men of diverse races and nationalities. His account was most interesting, and Esperantists and visitors alike were greatly impressed with the significance of his endorsement of, and allegiance to, our cause—perhaps the outstanding event of the year in the movement.

Following Dr. Gregg, Mr. Sussmuth, General Secretary of the Esperanto Association of North America, talked about the Five-Year Program adopted at the Twenty-third Congress of EANA last summer, and gave an interesting and encouraging account of his work and plans for the

future. He was warmly congratulated upon his accomplishments during his first year in office and complimented for the greatly improved "Amerika Esperantisto," the September number of which had only recently been sent out.

Mr. James F. Morton and Mr. C. S. Eby made general reports of the EANA Congress held in Boston which, in a measure, compensated those who were unable to attend in person.

Mr. and Mrs. Henry Wright Fisher came up from Perth Amboy, N. J. Mr. Fisher spoke about the progress of Esperanto among the Rotarians and of his work for the cause through this great international organization. He said that upon his retirement from business, the Perth Amboy Rotary Club established a new classification, "Teacher of Esperanto," under which he is enabled to remain a Rotarian. He expects to devote much of his time to the interests of Esperanto and Rotary, two fields in which he is greatly interested.

An interesting feature was an exhibit of many newspaper reports of the Oxford Congress, clipped from various English papers by Dr. Gregg, who had mounted them on sheets which were hung on the wall of the main dining room where the dinner was held. A large photograph of the delegates held the place of honor in the center of the exhibit.

Mr. Archibald Allen Bowle, author of "Commercial Clubs, Organization, Programs and Plays," played several of the Findlay-Gregg Esperanto phonograph records. Mr. Bowle, who is also the Secretary of the Gregg Shorthand Teachers' Association, an organization of several thousand members, joined the movement at this meeting.

LEWIS H. MAURY.

Los Angeles, Calif. At the regular meeting of the Esperanto Club of Los Angeles, October 11th, it was voted that the club should become a Chapter of the Association. The By-laws are now being amended in order to make the necessary change in the amount of annual dues.

This is the first Chapter joining the Association west of the Rockies, and others will no doubt follow very soon, because a number of samideanoj from the Long Beach group were present at this meeting and promised to take the necessary steps to also join as a chapter so that additional members will be secured there.

With pleasure and great satisfaction we are moving the Los Angeles Club from the regular Directory to the front as

Chapter 8 of E. A. N. A.

The Central Office acknowledges with special appreciation the prompt action of the Los Angeles Esperanto Club. It marks the beginning of a new era of co-operation of the West with the East and

brings us one step nearer to the plan of creating a unified and strong organization throughout the whole North American continent. May other groups realize the importance of such a step and join us as an organic part of our national body of an international movement.

Congress 1931

During and after the last Congress at Boston, we received a number of invitations, mostly from Chambers of Commerce, to hold our 1931 Congress in their locality. The basic condition for a successful Congress is always a strong and lively local group, without which any Congress, or even an invitation to a Congress, can hardly be considered. This is for the very simple reason that a local group will always form the nucleus of a good attendance.

One of our clubs from the middle west sent delegates to Boston who brought a verbal greeting and extended an invitation to hold our Congress in their city. This verbal invitation has now been submitted in an official form and we take pleasure in announcing that this invitation came from

The Esperanto Club of Milwaukee, Wisconsin.

It is especially gratifying to know that this invitation was endorsed by the Honorable Mayor of Milwaukee, Mr. D. W. Hoan, and backed by the Chamber of Commerce of Milwaukee and the American Esperanto Institute of Madison. This bids us to believe that our next Congress has all the necessary prerequisites to become a successful and well-attended convention.

This invitation has been duly submitted to the Executive Committee of E. A. N. A. and unanimously accepted. We are, therefore, ready to announce that the Twenty-fourth Annual Congress, 1931, of the Esperanto Association of North America will be held in Milwaukee, Wisconsin. The exact date and place will be announced in the near future.

Chapter No. 6 of E. A. N. A., the Milwaukee Esperanto Club, held a special meeting October 6th to make the initial plans and arrangements for the coming Congress. Unlike other Congresses which were decided and planned just a few months prior to the date on which they were to be held, our next Congress will be well advertised and planned long before to enable members to prepare themselves for this event. Further announcements will, therefore, be published in our next copy.

The Oxford Congress

There have been several better-attended Esperanto Congresses but none has been better arranged than the "*Dudek-dua*" which took place in Oxford in the week beginning the second of August. Visitors certainly got the idea of stability and permanence in the Esperanto movement. Here was something more than a mere project; it was a language fully alive and actively functioning. There were about twelve hundred in attendance (although a larger number had paid the *kotizo* of five dollars), coming from about thirty-five different countries. Those from the United States were Mrs. M. H. Ford, Mrs. A. B. Romer and Mr. J. R. Gregg, all of New York City; Mr. P. P. Christensen, of Chicago, and the present writer—five, all told. (At the Antwerp Congress, 1928, approximately the same distance from America, sixteen *Usonanoj* attended.) At least a dozen governments sent official delegates, while several Chambers of Commerce and other trade bodies were represented. As is usual in such congresses, in addition to the General *Akceptejo*, there had been provided a post office, a bank, several book-selling booths, exhibitions and a restaurant. All were steadily active and everywhere the International Language was the only one heard.

The program began with an official reception in the Town Hall, gaily decorated for the occasion, when the Lord Mayor and his lady, with their attendant officials, all in resplendent ceremonial costume, received the *kongresanoj*. The official *Malferma Kunido* occurred on the following evening. Here, the President of the Congress, Mr. Bernard Long, presented each of the official delegates for a short address of greeting. Some of these came from such far-away places as Japan and Brazil, Australia and Iceland, and their reports of significant progress in their respective countries were received with applause. Here the only speeches not in Esperanto, and, in fact, the only ones in any national language during the whole congress, were, for obvious reasons, those made by the representatives of several organizations which, although not of an Esperanto character, were glad to express their sincere interest in the movement by sending accredited delegates. Among the official representatives *via humila servanto* spoke as the appointee of Governor Fisher for the State of Pennsylvania, while among the spokesmen for national organizations of Esperantists, Mr. Christensen, standing and sitting literally head and shoulders above everyone else in the Congress, spoke for our own E. A. N. A.

The higher institutions of learning may sometime in the future manifest their internationality by holding sessions entirely in a common tongue, is an opinion among Esperantists that is reflected in a feature now grown into a tradition—the "*Somera Universitato*." This year the topics treated in the lectures centered about the general subject of language evolution and music, all presented by experts in their several fields. The departmental conferences were, as usual, quite numerous, so that additional rooms had to be provided in the buildings of Christ Church College, not far from the Town Hall, were all the general sessions were held. The unavoidable overlapping made it impossible for anyone to attend more than a limited number of these conferences. To name only a few, there were meetings for policemen, stenographers, Catholics, Bahais, blind people, Rotarians, teachers, pacifists, readers of "Heroldo," Free-

masons, U. E. A., scientists, feminists, Pan-Europe advocates, post-office workers, Friends of Dumb Animals, and pharmacists. Several of these groups held more than one meeting each, and many were under the leadership of permanent organizations of worldwide scope, of course using Esperanto alone in their correspondence and proceedings. No one attending such meetings need have a doubt that at last the world has realized the instrument for harmonious and efficient team-work.

Our readers have heard of the Ce Method and of the wonderful results in teaching Esperanto by this means. A whole evening was given to a demonstration by *Pastro* Ce himself. A "class" of about fifty English non-Esperantists in an hour's time were actually giving intelligent answers in long sentences to questions put by the *Pastro*, who, it should be remembered, uses no national language in his teaching; in fact, he knows no English. This demonstration "lesson" was equally a remarkable exhibition of Mr. Ce's skill as a pedagog and of the fact that the logical structure of Esperanto makes possible an active and interested participation by the pupils. They were actually working out grammatical forms and building new words before our very eyes—and ears!

But an Esperanto Congress testifies to something more than the attainment of a technique of universal co-operation. The world has learned not only to work but to pray and to play in the International Language. On Sunday the third nearly everybody went to *diservo*. At the Roman Catholic Priory of the Holy Ghost a part of the service was in Esperanto. At the Church of St. Mary the Virgin the entire service was so conducted by Dr. T. Grahame Bailey, an Anglican clergyman whose ability as an Esperantist was especially shown in his excellent sermon. On three nights of the week the comedy, "La Onklino de Charley," was presented by a company of amateurs significantly composed of representatives of six different nations. On two nights a musical entertainment was given. One evening was given to folk-dances of a half-dozen nationalities, and even in the *balo* (on another evening, however,—this an innovation) many distinctive folk costumes were seen. One day, August 7, was set aside for excursions, namely: A—Windsor Castle; B—Stratford-on-Avon; C—Stonehenge, and D—Gloucester. In this last one the thirty or forty visitors were formally received in the Council Chamber of the Town Hall by his Worship, the regalia-bedecked Lord Mayor of Gloucester himself. In addition to all of these programmed events, there were many gatherings, entirely informal, of a social nature.

As an evidence of local enterprise, many shops in Oxford were decorated with the green standard and some even had the alluring "Esperanto estas parolata ci-tie." One cinema theatre put on a film in which all of the sub-titles were entirely in the language. This naturally suggests to our readers the question, What about the "Unua Esperanto-Parolfilmo"? One theatre (not the one just mentioned) had this "Paramount" novelty running through the entire week. Of the impression made upon the *kon-gresanoj*,—for nearly all saw it—the writer prefers to let another's pen tell. Anyhow, he felt that Mrs. Chomette, one of the two *geaktoroj* in the film, should have been there to share his satisfaction.

HENRY W. HETZEL.

Mr. P. P. Christensen represented E. A. N. A. at the congress and said the following:

"Karaj Gesamlingvanoj: Esperanto en Usono dum la pasinta jaro kreskis sufiĉe bone. Bonŝance ni nun havas bonegan sekretarion kaj precipe pro tio ni duobligis nian anaron en unu jaro. Sufiĉe bone, ĉu ne?"

Nia energia sekretario, S-ro J. J. Sussmuth, ankaŭ eldonis jarlibron, nia unua, nomita 'Nrod-Amerika Esperanto Almanako.' Kaj en aliaj manieroj li faris bonegan laboron por ni. Tial, karaj gekongresanoj kun ĝojo en mia koro, en la nomo de nia organizaĵo, la Esperanto Asocio de Nord-Ameriko, en kiu troviĝas absoluta harmonio, mi tutkore salutas vin."

The following members of E. A. N. A. were at the congress:

Mr. Henry W. Hetzel, Philadelphia, Pa.
Dr. John Gregg, New York, N. Y.
Mr. P. P. Christensen, Chicago, Ill.
Mrs Mary H. Ford, New York, N. Y.

Over thirty nationalities were represented among the 1,400 visitors—and all spoke ONE language: VIVANTA LINGVO THE VIVANTA POPOLO.

Our Honor Roll

Donations for the general cause of Esperanto:

Robert I. Clegg \$10.00 Hyman Ledeen \$ 2.00
Amiko de Bronx 3.00 Chas. S. Taylor 23.00

Koran Dankon al Ĉiuj!

Tre Imitinda

Learning about the ninth point of our Five Year Program, the establishing of a reserve fund, one of our new members, Mr. Paul Maiworm, President of "Flyworm Corporation of America," donated 2,000 (two thousand) shares of this corporation, at a par value of \$1.00 per share. The certificate of these shares will be held in the treasury of E. A. N. A. and any dividends which we receive will be acknowledged in A. E.

The "Flyworm Corporation of America" is a new company, incorporated in Nevada, and has been formed to exploit the aeroplane patents of Mr. Maiworm.

Here is an effective way of establishing a reserve fund with securities and negotiable papers. Dividends of such papers are an additional income and the papers themselves will furnish good collateral if such should be needed. We wish, hope and trust other Samideanoj-business men will show their confidence in our movement and E. A. N. A. with similar gifts and bequests to strengthen our financial stability.

We acknowledge the receipt of these shares and wish to thank Mr. Maiworm for his confidence.

Rotaria Esperanto-Amikaro (R. E. A.)

(Rotary Esperanto Fellowship)

President, George E. L. Warnier, 104 rue de Richelieu, Paris, France.

Secretary, Gabriel Chavat, 6 Rue Gauthier de Chatillon, Lille, France.

Vice-President in U. S. America, Henry W. Fisher, General Cable Corporation, Perth Amboy, New Jersey.

Representative for U. S. America, Derrel L. Beard, Behlow Building, Napa, California.

During the annual meeting of the Rotary International at Ostend, Belgium, in 1927, the writer discussed with several Rotarians who knew Esperanto, the idea of forming a Rotary Esperanto Society to help further the object of Rotary. In the year 1928 the above society was organized abroad with the express object of promoting by the use and service of Esperanto, the sixth object of Rotary, which is to advance the cause of international peace and international friendships in every way possible by means of the influence of Rotary Clubs throughout the world.

Past experience, extending over many years, had demonstrated the great value of an international auxiliary language in bringing about friendly relations between people of different countries who use the language either in conversation or correspondence and therefore it is felt that if Rotarians of all lands could have a common and effective medium of intercommunication, such as Esperanto, that an important step would be made towards the establishment of friendly relations between persons of a great many varieties of trades and professions scattered throughout over fifty countries in which Rotary Clubs are now in existence.

The writer has been giving considerable thought as to how the object of R. E. A. can be best effected, and the idea came to him that if we could have a Rotary Classification, "Esperanto Teacher," in individual clubs, it would be much easier to get members interested in this subject to attend a class for instruction by said teacher than it would be for the members to look around and try and get some outside people to instruct them. It is only natural that the Rotarians themselves would be more interested in the study of Esperanto to promote the sixth object of Rotary when one of their own members was the instructor.

The writer is deeply interested in the work and ideals of Rotary International, and especially anything which will tend to promote better international relations between Rotarians, as is the purpose of R. E. A.

Before the Ostend (Belgium) Convention of Rotary International, in 1927, the Perth Amboy

Rotary Club, of which the writer is a member, passed a resolution favoring the use of Esperanto as the auxiliary language of Rotary. This resolution, in company with others of like nature, was brought before the Resolution Committee at the Ostend Convention, and it was decided to temporarily lay them on the table for later consideration.

Since then, the Rotary Clubs of England and Ireland, at their annual meeting, passed a resolution recommending Esperanto as the auxiliary language of Rotary. When a number of practical men of various walks of life in England and Ireland decide that English is not enough for international purposes and that an auxiliary language like Esperanto ought to be used as much as possible, it is evident that even in England practical men do not believe that English is going to be the international language of the world, as a great many Englishmen and Americans have often declared it would be.

When the writer was abroad in 1927 he was able to get services through Esperanto which he could not get by the general means adopted by travelers. This convinced him of the practicability of using Esperanto for correspondence, conversation, and discussion of Rotary affairs between Rotarians of various countries because, in addition to the value of the use of Esperanto in this way, a knowledge of the language would also be invaluable in traveling throughout almost any part of the world.

In giving talks on the subject of R. E. A. and Esperanto before Rotary Clubs, the writer has noticed that many of the members express a great interest in the subject, quite a few stating that they wished they had an opportunity to know something more about the language. This led the writer to believe that if there was a member with the classification "Esperanto Teacher" in Rotary Clubs, the problem of giving interested Rotarians a knowledge of the language would be greatly simplified. Classes in Esperanto could be formed which would be instructed by said "Esperanto Teacher."

The Perth Amboy Rotary Club endorsed this idea by giving the author the classification "Esperanto Teacher" after his retirement from business, and he expects to devote a considerable portion of his time in the future to make more effective the sixth object of Rotary by teaching Esperanto to interested Rotarians.

Some of the members on the staff of Rotary International have become quite interested in the use of Esperanto for international purposes to the extent that letters in Esperanto from various countries will be gladly received where the writers are not familiar with English.

The writer has recently answered between twenty and thirty letters from Rotarians of different clubs who have inquired about where they could learn something about Esperanto.

Any article or letters in the "Rotarian" with reference to the use of Esperanto seems to be followed by letters from Rotarians inquiring about the language. This shows how the members of a progressive and wideawake organization are ready to learn something about anything that may be of aid to Rotary International and themselves.

At the last annual meeting of Rotary International at Chicago, the use of Esperanto as an aid to Rotary was again discussed at considerable length by a number of Rotarians from different parts of the world.

Any Rotarians reading this article who desire to join R. E. A., can receive full details by corresponding with Rotarian Derrel Beard or the writer.

HENRY W. FISHER.

Perth Amboy, N. J., Oct. 10, 1930.

Esperanto and Rotary Activity

Los Angeles, Calif. At the regular meeting of May 16th, Mr. Parley Parker Christensen had a lecture about Esperanto. A report was read that at the California State Rotary Convention, instruction in schools had been recommended.

Reno, Nev. June 9th, Parley Parker Christensen spoke before the Reno Rotary Club. The only question asked was, "Where can we get text books?" The enthusiasm was fine. The outgoing and incoming presidents have planned to have the study of Esperanto a part of their weekly program for the coming year. It looks as if we were going to have good support from Reno and Reno is on the map from now on in Esperanto Land. Write to Mr. A. S. Higginbotham, Secretary, 831 Ralston Street, Reno, Nev.

Sherbrooke, Que. The Rotary Club of Sherbrooke is especially fortunate in having a secretary who is an expert Esperantist, Mr. Bert Williams. He intends to start a class among the Rotarians of his city.

Chicago, Ill. The International Rotary Congress took place in Chicago, this summer. A number of our samideanoj used this occasion to have speeches and lectures at the various meetings. Special mention deserve Mr. Parley Parker Christensen, Dr. B. K. Šimonek, Mr. M. Pope, Mr. John Maxwell and Mr. James B. Rezny. Mr. Arthur Huylers spoke in Spanish to the Spanish part of the convention. A report was read that ten different Rotary Clubs are preparing for classes.

Peoria, Ill. Samideano A. S. Mellichamp had a short address at a meeting of the Peoria Rotary Club.

Owing to the activity of a number of Rotary Clubs throughout the United States and Canada, in addition to those in Europe, great interest has been shown lately among Rotarians. Rotarians are all business men and progressive, and are, therefore, quick to realize the importance of an international medium of intercommunication. The Esperanto Association of North America takes a keen interest in this movement among Rotarians and will gladly give all assistance to lecturers and teachers. We can furnish text books and the American Esperantist will devote some columns for the benefit of the new Esperanto Rotarians.

Please send your orders to the Central Office and subscribe to Amerika Esperantisto.

Examinations

Atesto pri Lernado:

H. L. Woltman, St. Paul.
Odin K. Olson, Minneapolis.
John Albert Forssell, Minneapolis.

Atesto pri Lernado kun Honoro:

Gustaf A. Swanson, Minneapolis.
Charles W. Barnes, St. Paul.
Eva W. Whiting, Minneapolis.

EDWIN L. CLARKE.

Niaj Mortintoj

Miss *Julia H. Hoffman*, Washington, D. C., died during September. She was a member of E. A. N. A. for many years and attended the Congress at Antwerp, 1911, and many E. A. N. A. Congresses.

Our Bulletin Board

Stamps. Those who have not made their returns, either stamps or money, should do so without further delay. Some have returned their stamps without signing their name and now we don't know who made the return. Please sign your name in the future so that we can give the proper credit on our records.

Esperanto Lessons. The Questionnaire of our application cards is giving us just that information, which we have looked for: we start to know our members, their wishes and aims. We shall be much better prepared to give just that kind of service the majority wants. One of the many outstanding facts is the often repeated remark: "Why not print Esperanto lessons in Amerika Esperantisto?" We promised a year ago not to take up space for lessons which can be found in textbooks. But our subscribers are changing—we have many newcomers (for instance, the new movement among the Rotarians) who wish to get instruction on the instalment plan. And so, with an apology to oldtimers, we shall follow the trend of the time and publish a set of new lessons, just as soon as we are ready.

Minute Men. We are ready to send out new instructions to our Minute Men. Before doing so we should like to re-enroll all those who wish to again assist us in our work. We are planning a lay-out this time, not for one year, *but for five years*. We want to enroll Minute Men for five years to eliminate a new solicitation every year. Any Minute Man may resign during the five years, if he or she sees fit.

We shall give annual prizes, awarded at the congress and in addition a special *Grand Prize* at the end of five years at the congress 1935.

Please send us your application for the five-year period before December 15th.

Subscription Premiums. We want new subscribers for Amerika Esperantisto and we are willing to make some inducements to those who get us a brand new subscriber.

One new subscription \$1.00 and "Juneco kaj Amo" at 30 cents or the Almanac at 25 cents.

Two new subscribers and "Juneco kaj Amo" or the Almanac FREE.

If you have these books some other premium will be given.

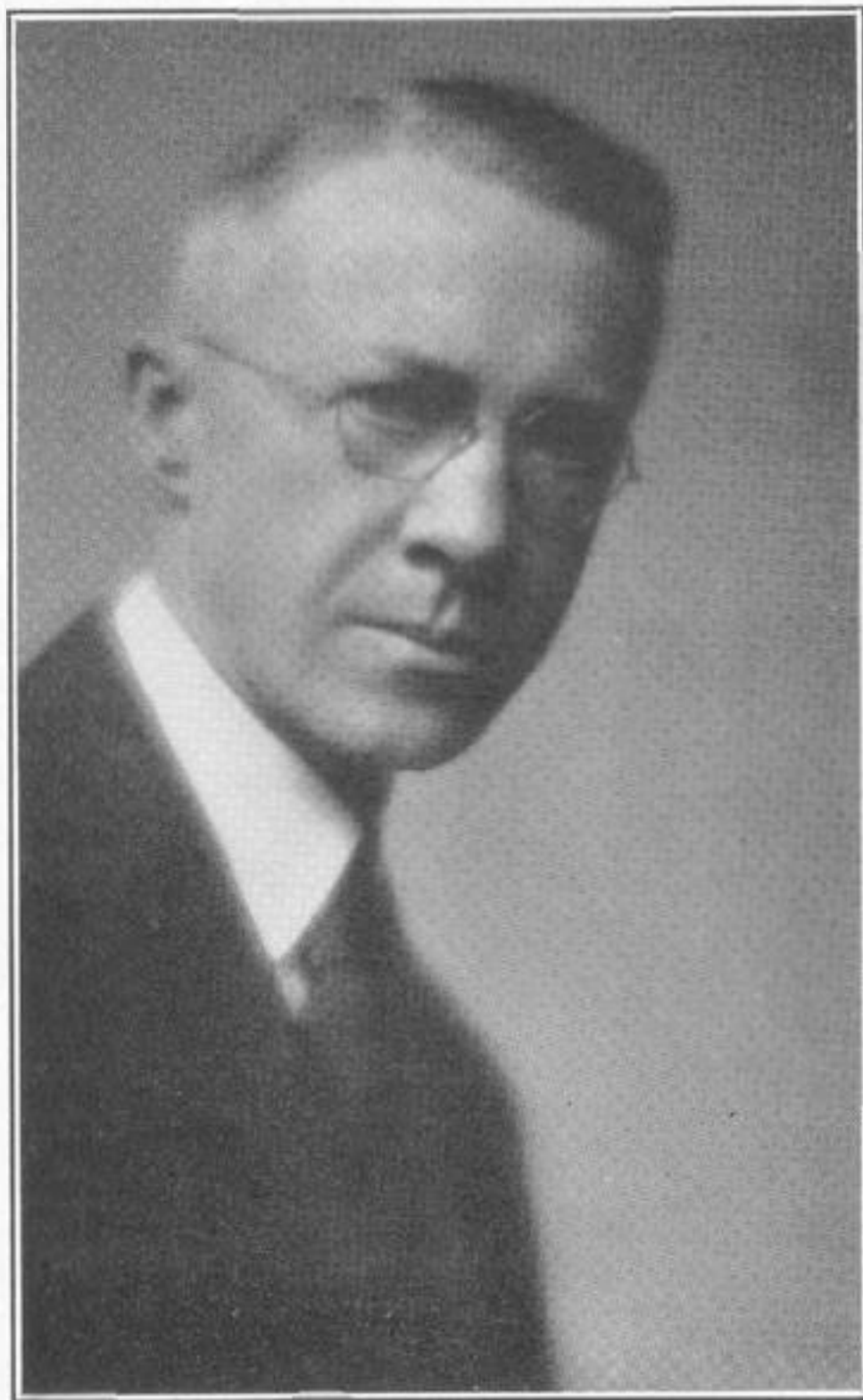
So now get busy and earn your library!

Vero ne estas vero, se nevera buŝo ĝin eldiras; sed tiu sama vero estas vero, kiam vera orelo kaj koro ĝin akceptas.

B. C. MILLER.

Nia Biografio

Li naskiĝis . . . . ho, jes. Li vere naskiĝis, sed en kiu jaro li ne kuraĝas konfesi, ĉar liaj amikoj kredas ke lie stas junulo kaj li ne volas diri ke li naskiĝis en la Mezepoko. La jaro de lia esperantistiĝo estas pli grava, la jaro 1907. En tiu jaro li loĝis en okcidenta Usono, kie lia vivo estis prema kaj lia horizonto malvasta. Nur tiuj, kiuj spertis similan vivon povas kompreni kaj—kompati. Sed, jen, unu tagon aperis sunradio en la formo de sia frato, instruita viro, kies ĉiujn vortojn li alte valoras.

DR. LEHMAN WENDELL

Apenaŭ lia frato formetis sian ĉapelon kaj valizon kiam li demandis "Ĉu vi scias ion pri Esperanto"? "Ne; ĉu ĝi estas nova sendanĝera razilo"? Lia frato ekridis kaj respondis, "ĝi estas artefarita lingvo, simpla kaj facile lernebla, kaj per ĝi vi povas korespondadi kun homoj en ĉiuj mondpartoj."

Tiuj vortoj tre entuziasmigis lin kaj la saman posttagmezon li aĉetis gramatikon kaj komencis studi Esperanton. Tio estis antaŭ 23 jaroj kaj li neniam perdis sian intereson en nia lingvo. Kvazaŭ birdo kiu liberiĝis el sia kaĝo li nun ĝuis la novan senton ke la tuta mondo estis mal-

fermita por li kaj li komencis korespondi kun samideanoj de ĉiuj landoj. Unu el liaj transmaraj amikoj estis Fraŭlino Dorsinfang, el Namur, Belgujo, kun kiu li ankoraŭ korespondadas.

Nun li aliĝis al nove organizita Esperanto klubo kaj farigis ĝia sekretario-kasisto; poste ĝia vicprezidanto. Li verkis multajn artikolojn pri Esperanto en gazetoj kaj tagĵurnaloj. En 1910 li estis elektita vic-prezidanto de la Esperantista Asocio de Nord-Okcidenta Usono, kaj en 1913 prezidanto de la Tacoma Esperanto Societo.

En la sama jaro kiam S-ro Parrish faris sian faman rondvojaĝon, kaj multe reklamis pri Kalifornio, li instigis la Komercon Ĉambron de sia urbo reklami pri sia glora ŝtato Washington. Multaj repondoj venis sed malmultaj estis fruktodonaj.

En la tempo de lia esperantistiĝo la literaturo de Esperanto estis ankoraŭ tre malgranda,—fakto kiu tre maltrankviligis lin. Laŭ la peto de malnova pioniro, Arthur Baker, li preparis libreton, "Sub la Meznokta Suno," kiu konsistis parte el tradukita, parte el originala folkloro. La libro plaĉis al la recensistoj kaj eĉ Zamenhof laŭdis ĝin. Sekvis aliaj libroj: "Sep Ridoj" kaj "La Lasta Usonano," nun en sia dua eldono.

En 1914 li venis al Minneapolis kie li post tri jaroj starigis oficejon kiel dentisto kaj ankaŭ instruis en la Kolegio de Dentistarto. Li nun konatiĝis kun la deligito de U. E. A., S-ro Charles Briggs, kun la profesoroj Sanderson kaj Clarke ĉe la Universitato. La klubo, The Twin City Esperanto Club, naskiĝis en 1925 kaj li estis ĝia unua prezidanto por du jaroj. En 1926 li instruis Esperanto klason ĉe la Universitato kaj en 1927 gvidis radio-kurson ĉe la universitata stacio. En la sama jaro li fariĝis help-sekretario de E. A. N. A. kaj en 1928 li servis kiel vic-prezidanto. En la nuna tempo li instruas Esperanton per korespondado ĉe la Universitato.

La lastan jaron li verkis "Esperanto, the Second Language for All" E. A. N. A. Libraro No. 3, kaj lia produktiva menso sin okupas kun multaj aliaj novaj verkoj, kiujn, ni esperas, ni havos la baldaŭan plezuron saluti en presita formo. Pro lia literatura aktiveco li estis nomita membro de la "Eldonista Komitato" dum la 1930—a Kongreso en Bostono. Li do estas unu el niaj usonaj verkistoj, kiu promesas riĉigi nian amerikan Esperantan literaturon. Sukceson kaj longan vivon al li.

J. J. SUSSMUTH.

Foreign Esperanto News

News items under this heading should be sent to your local newspapers. Always mention the source: "Esperanto" or "Amerika Esperantisto." Please send copies or clippings of reprints to the Central Office

A Lectureship in Esperanto—University of Liverpool, Eng., Takes a Step Forward

Most of our readers are more or less familiar with the labors for Esperanto and International languages generally of Prof. W. E. Collinson, of Liverpool University. These in the past have been rather of an unofficial or extra-curricular character. Now, however, the University has given a long-awaited recognition of the value of such language study. Last February, Dr. John Buchanan, a well-known Esperantist of London, died and his will, in addition to giving £500 to the British Esperanto Association, provided for a gift of £4,000 to the University of Liverpool for the purpose of founding a Lectureship in Esperanto and for assisting students in traveling and visiting the International Esperanto Congresses. Recent news from Liverpool announces the acceptance by the trustees of the University of the terms of the bequest. This new Foundation, the first of its kind in any institution of learning in England, will do much to dignify our movement in British eyes and greatly further the work which Dr. Collinson has been so ably doing.

H. W. H.

Brazilo.—Rio de Janeiro. La trian de Aprilo, dank' al ĝentileco de "Companhia Radio telegraphica Brasileira," S-ro A. Couto Fernandes, prezidanto de Brazila Ligo Esperantista, interparaladis el Rio Janeiro kun S-ro Emile Houbart, direktoro de la franca gazeto "La Movado" pere de senfadena telefono.

S-ro Couto Fernandes salutis la francan esperantistaron en la nomo de la brazilaj esperantistoj. S-ro E. Houbart dankis kaj reciprokis la saluton. Finiĝis la interparolado per la vortoj "Vivu Esperanto" dufoje diritaj.

Tiu estis la unua fojo, kiam du personoj rekte interparaladis per senfadena telefono uzante la internacian lingvon.

La plej gravaj ĵurnaloj el Rio de Janeiro kaj S. Paulo publikigis telegramon el Parizo kaj notojn pri tiu okazintaĵo.

Young People's Page

National Director: JOHN H. FAZEL : 1122 W. Eighth Street, Topeka, Kansas

New Rules

1. The Young People's Department of the Esperanto Association of North America consists of boys and girls of any age or condition up to the age of eighteen years.

2. Persons of either sex who are over 18 years of age may become members "Honorary" by payment of one dollar per year, or more to help sustain the work.

3. All memberships, old or new, are hereby made good without payment of any dues or membership fees until member becomes 18 years of age.

4. When any member of the Y. P. D. National Klubo becomes 18 years old, they may then become regular full-fledged members of the E. A. N. A. with all privileges of same, and also receive a special rate or benefit, by writing to the Central Office of same at 1591 Anderson Avenue, Fort Lee, N. J.

5. Any member of the Y. P. Department of E. A. N. A. may at any time become a full-fledged member with all the privileges of voting, holding office, etc., by sending one dollar to Esperanto Central Office, 1591 Anderson Avenue and asking for it. When you do this you do not lose your membership in the Y. P. Department. You just add to it. This is strongly recommended to all of you who can do it.

6. Any member of either Y. P. D. or E. A. N. A. who secures five new members to Y. P. D. wins a lovely prize. Ten members secured and sent in, wins a prize of an Esperanto New Testament complete.

Blank application cards in any quantity may be had for the asking of either J. J. Sussmuth at Fort Lee, N. J., or of the Nacia direktoro, Rev. J. H. Fazel, 1122 West Eighth, Topeka, Kan.

The Big National Drive

We are just now inaugurating a nation-wide campaign for

TEN THOUSAND NEW MEMBERS FOR

The Young People's Department, for which MEMBERSHIP IS FREE. This is to be our contribution to the "Five Year Program," and we can secure the first 5,000 this year, if you will all give us your hearty and active co-operation. Will you?

Then, kindly order as many application cards as you need and "Share in the Glory of The Harvest Home" and be able to say "I helped!" If not money,—names. If not names,—MONEY! If possible,—BOTH. If your heart is with us,—God bless you. In any case, and in every case, we sign ourselves:

Your sincere friends,

JOHN H. FAZEL, Nacia Direktoro,
J. J. SUSSMUTH, Gen'l Sekretario.

Book Review

"*Esperanto por Infanoj*," by G. Gladstone Solomon, who has also written other booklets for children in French, German, and other languages. Printed by The Esperanto Publishing Co., Ltd., of London. A booklet containing about 70 pages, printed on a good sort of paper, with linen-paper cover. It contains very few, and no serious errors. Entirely in Esperanto, with large, clear legible type. One page of outline pictures of the Mouse Family life, with questions and answers, or one line sentences in every-day language. A very well made and instructive booklet; useful for beginners, or in the hands of an instructor, but not otherwise. Price, 50 cents.

J. H. F.

Recenzo de Libro

"*Esperanto por Infanoj*," verkita de G. Gladstone Solomon, kiu ankaŭ verkis aliajn libretojn por infanoj en la Franca, Germana kaj aliaj lingvoj. Presita per la Esperanta Pub. Co., Ltd., Londono, Anglujo. Libreto entenante 80 paĝoj sur bona kvalito de papero, kun tolpapera kovrilo. Klare presita, kun preskaŭ neniam eraroj. Tute en Esperanto. Grandaj, klaraj, legeblaj tipoj unu paĝo de bildoj; la kontraŭa paĝo plena da mallongaj sentencoj pri la bildoj; demando kaj respondoj pri la familio de l' musoj. Tre interesa kaj instrua libreto por uzo de komencantoj, aŭ en la mano de instruisto, sed ne aliel. Prezo, 50 cendoj.

The Student's Page

Editor: A. KENNGOTT, A. M. : University of Texas

Questions of general interest addressed to the editor of this page, if pertaining to linguistic and educational problems concerning Esperanto, will be answered in later issues as far as space permits

Abbreviations: A cause of constant irritation seems to be the altogether too frequent use of abbreviations. Esperantists especially tend to indulge in this unpleasant practice without regard to the familiarity which others may or may not have with such enigmatic signs. It is, therefore, a simple matter of courtesy to avoid unnecessary abbreviations, and it may well be said that in most cases they are, indeed, unnecessary. The effort of writing in full a word or two, instead of using abbreviations, is so small, and the cost of printing (in our times of the linotype) really so insignificant compared with the importance of conveying to the reader a clear conception of what we want to say, that there is absolutely no excuse for that sort of economy.

Assuming, however, that some abbreviations may have a legitimate place, as, for example, *ktp.*, *t.e.* (*kaj tiel plu, tio estas*) and a few others, the spelling in full of abbreviated names, special designations, such as the names of organizations, and the like, should be given (with the abbreviation in parenthesis following) at least in the first instance of occurrence in any reading matter in which the expression represented by the abbreviation is more or less frequently repeated. Needless to say that in case of one single occurrence no abbreviation whatever should be used. This practice, then, of first making clear the meaning of abbreviations which may follow subsequently, should be observed with greatest care, for, if not properly interpreted at the outset, abbreviations quite frequently render the whole reading matter unintelligible.

Besides, in the case of names of more or less obscure organizations, etc., it is quite an assumption on their part to take for granted that everybody knows of their existence, still more so that everybody should know the origin of their enigmatic symbols. Of course, if an organization as, for example, the "Esperanto Association of North America," uses the abbreviation E. A. N. A. of its own name and in its own periodical and correspondence, we cannot but see in this a quite legitimate procedure, and yet it may be observed to the credit of this organization that even in its own yearbook, "The North American Esperanto Almanac," where a strict adherence to the principle brought out here does not see quite as urgent, this association spells in full its own name wherever it occurs. Similarly, the writer of the article be-

ginning on page 79 of the same book sets a good example in the title of that article: *The Universal Esperanto Association (U. E. A.)*, and then uses with full justification in following instances of citation the customary abbreviation, U. E. A.

I remember quite well the time when, a beginner, I read with great displeasure an Esperanto periodical which indulges in the use of abbreviations to a most unreasonable extent, thus rendering whole pages and reports entirely unintelligible to persons who have not been for years familiar with the names referred to, much less with the corresponding abbreviations.

Thus, if I discuss the subject of abbreviations in these columns, it is for two reasons: first, because this tendency (which could almost be called characteristic of Esperantists) seems to be more prevalent in our circles than in any other sphere, and, furthermore, because of its undesirable effect upon the general public which may show an interest for Esperanto, and upon the large number of inexperienced Esperantists who, upon finding themselves confronted with such unfamiliar signs, may easily become discouraged or vexed. Hence, in both cases, undeniable harm is done to our cause, and that for no other reason than just an insignificant saving in time or cost.

In connection with the foregoing, those who have or desire correspondents in foreign countries should especially be cautioned not to use any abbreviations whatever, particularly not any occurring in our national language, such as: O. K., etc., a. m., p. m., and so forth, which are so familiar to us, that we may be tempted to use them almost unconsciously, even in international correspondence, with a notion that some of them are really international in character as perhaps "etc." or "a. m." and "p. m." But in fact they are likely to be unintelligible to those outside of our borders, as, for example, "etc." to the Japanese or Chinese, and "p. m." to a German or Frenchman.

And finally, since we touch here upon the subject of foreign correspondence, it may be well, although not exactly pertaining to the subject primarily under discussion, to say a few words concerning their handwriting to those engaged in, or anticipating such correspondence. For, indeed, in my capacity as a delegate of the Universal Esperanto Association,* I had more than once occasion to observe that negligence in forming the individual letters properly causes often unneces-

sary loss of time and prevents one quite frequently from answering certain inquiries, particularly when name and address of the would-be correspondent are so badly written that anyone not familiar with the local conditions elsewhere, is entirely at a loss as to the means of satisfying his careless inquirer, who, not receiving any answer in consequence of this, is not only disappointed, but also much inclined to blame others for his own shortcomings of which he seems to be entirely unaware.

Thus, in international correspondence, the student should keep constantly in mind that personal and fancy ways of forming letters cause much trouble. Although the majority of civilized peoples, particularly in America and many European countries, use the Latin, or, as it is sometimes called, the English script, there are some diver-

gencies in national usage which cause here and there confusion; add to this some arbitrary personal fancies or careless formation of letters, and the confusion will be still greater. Thus everyone writing to a foreign correspondent should write as neatly and legibly as possible. While this advice pertains to letter-writing in general, it should be taken still more seriously in regard to names and addresses. The safest way to avoid confusion is to imitate, in case of doubt, as closely as possible the forms of the letters such as are used in printing under the name of "italics." These letters are universally the same and resemble very much the so-called Latin or English script, so that, if closely imitated, the reader will never be in doubt as to what is meant, even if in his own country custom has developed a peculiar form not adopted elsewhere.

New Friends

(For Parallel Reading)

There is no more delightful experience life can hold than to make new friends. That was the experience of two new Esperantists, or rather two who had never met with the group, when they went to the Congress at Boston.

It was with mingled feelings that my husband and I started for Boston and our first contact with the Esperanto group. We wondered what new contacts awaited us and whether we would find the Esperantists kindred spirits. Our anticipations were fulfilled beyond anything we had imagined. Such a hearty welcome greeted us that first Sunday evening that our hearts were made joyous. Mr. Sussmuth, Mr. Lee, Miss Ohmann and others were there and made us one of their group immediately. Mrs. Jewett piloted us to church and after the evening service we returned to the hotel and had a good visit with Mr. Lee and others.

Space does not permit me to tell of all the happy times of real friendship and inspiration of those Congress days; of the wonderful walk on the Esplanade after the Philharmonic Concert with a dear group of kindred spirits; of the luncheon we had with the Maloufs; of the banquet and finally of last farewells.

However, I must speak especially of dear Mr. Payson. To know him is to love him. We felt our lives enriched through our acquaintance with him.

So the Congress is over but the memories still live in our hearts. As we take up our daily tasks we have a sense of joy in our hearts because of an experience the sweetness of which, time will not erase from our minds.

MARGUERITE F. DENNISON.

Novaj Amikoj

(Por Paralela Legado)

Ne estas pli ĝojplena sperto kion vivo povas teni ol fari novajn amikojn. Tio estis la sperto de du novaj Esperantistoj, aŭ pli prefere, du kiuj neniam renkontis la grupon antaŭ ili venis al la Kongreso ĉe Boston.

Estis kun miksitaj sentoj ke mia edzo kaj mi ekiris al Boston kaj al nia unua kontakto kun la Esperantista grupo. Ni pripensis kiaj novaj kontaktoj atendas nin, kaj ĉu ni trovus la Esperantistojn de samideaj animoj. Niaj antauesperoj estis plenumitaj pli bone ol ni estis imagintaj. Tia kora bonvenigo atendis nin je tiu unua dimanĉa vespero ke niaj koroj estis ĝojaj. Sinjoro Sussmuth, sinjoro Lee, fraŭlino Ohmann kaj aliaj estis tie, kaj tuj farigis nin unuj de ilia grupo. Sinjorino Jewett pilotis nin al preĝejo. Post la vespera diservo ni revenis al la hotelo kaj havis bonan viziton kun sinjoro Lee kaj aliaj.

Spaco ne permesas ke mi rakontu pri la feliĉaj tempoj de vera amikeco kaj inspireco de tiuj kongresaj tagoj; de la mirinda promenado laŭ la Esplanade post la Philharmonic koncerto kun la kara grupo de samideanoj; de la tagmanĝo kun gesinjoroj Malouf; de la festeno kaj fine de lastaj adiaŭoj.

Sed mi devas paroli speciale pri kara sinjoro Payson. Lin koni, estas lin ami. Ni sentas niajn vivojn riĉigitaj pro nia konatiĝo kun li.

Kvankam la kongreso estas finita, tamen la memoroj ankoraŭ vivas en niaj koroj. Dum ni reprenas niajn ĉiutagajn devojn, ni havas senton de feliĉeco en niaj koroj pro la novaj amikecoj kaj pro la sperto, de kiu la dolĉecon la tempo ne deprenas de niaj animoj.

Tradukita de ALFRED D. DENNISON.

Echoes From Our Readers

The September-October number of *AMERIKA ESPERANTISTO* has just arrived and I hasten to congratulate you upon the splendid appearance and the contents of this number. *This is the finest number of the magazine that has ever appeared*, in my opinion.

I am rushing the copy for the bulletin, which I hope will be recognized as the finest "propagandilo" we have yet had. With A. E. coming out in its new form I can co-operate with the utmost enthusiasm toward its success.

D. E. PARRSH.

Komplimentojn al vi pri la nova formato de "Amerika Esperantisto."

DR. BLAKELY R. WEBSTER.

Kun vera ĝojo mi ricevis la ekzempleron de "Amerika Esperantisto" por la monatoj de Septembro-Oktobro. Mi deziras gratuli vin pro la granda plibonigo de la gazeto, ambaŭ en grandeco kaj kvalito.

GORDON L. HALLMAN.

Mi legis la Sept.-Okt. Amerika Esperantisto kaj enmetas kun tio ĉi ĉekon por \$20,000, mian "reakcion."

CHAS. S. TAYLOR.

(Koregan dankon! La Red.)

You did a great job on A. E.—much in it—all good and well done.

EDWARD S. PAYSON.

The magazine is very fine; I am proud to show it.

MRS. ESTHER OWEN-FLINT.

Splendid number; congratulations!

H. S. RANDALL.

Mi gratulas vin pro la nova Am. Esp. kiu aspektas senprezera kaj kiu devas vekti la samideanojn en Usono. Ĝi faras bonan standardon por viaj sekvantaĵoj.

GEO. W. LEE.

Many cheers for the Journal—best we ever had.

EUGENIE OHMAN.

New York, N. Y., October 16, 1930.

Mr. J. J. Sussmuth, Sec'y,
Esperanto Association of North America,
Fort Lee, N. J.

My dear Mr. Sussmuth:

Let me congratulate you on the greatly improved "Amerika Esperantisto."

You have rendered a great service to the cause in keeping the magazine alive. I am pleased to see it improving in appearance, size and content, and am getting to be really proud of it again.

A well edited magazine is an absolute essential in our work. It is the most effective link between the Association and its members. It is the only means by which isolated workers in the many small towns and rural communities throughout the country can keep in touch with the movement. It is indispensable in supplying Esperanto news and reports of progress to them and can be an excellent "propagandilo."

When shown to the general public, it is the one outward and visible sign of a live organization.

May North American Esperantists come to realize this more generally and come to your support with new subscriptions, purchase of extra copies for distribution, contribution of news items and articles, advice and co-operation.

Sincerely yours,
LEWIS H. MAURY, *President*,
New York Esperanto Society.

(Our sincerest thanks for this expression of appreciation from one of our leading Chapters. If all other local organizations would support us like Chapter 2, The New York Esperanto Society, we would accomplish our five-year program in three years.)

Books for Children

"*Esperanto por Infanoj*," de G. Gladstone Solomon, entirely in Esperanto, with pictures. Price, 50 cents.

"*Patrino Anserino*," by Winifred Sackville Stoner, Mother Goose in Esperanto. Recommended for children's classes. Price, 15 cents.

These and other books for children are for sale at the Central Office of E. A. N. A., or can be ordered through the Secretary of any Local Chapter.

Teatrismo: "Kion ni faros kun la dekoka amendo?"

Klaŭno: "Ni retenos ĝin. Ĝi estas bona por ŝercoj."

Ŝi: "Oni jam ofte demandis min ke mi edziniĝu."

Li: "Kiu demandis vin?"

Ŝi: "Miaj gapatroj."

Scienculoj penas pecigi la atomon. Ili devus sendi ĝin per la poŝto markita "rompebla."

Kapitulaco

Rakonto el la Okcidento

De Vingie E. Roe

Tradukita de EDWARD S. PAYSON

Hal Hayward, civila inĝeniero, kaj lia kunularo venis el la oriento de Usono, ili veturis per privata litvagono, kaj ili rigardis la sudokcidentajn ebenaĵojn per plilarĝigantaj okuloj. Ne estas necese pritrakti ilin persone aŭ detale, ĉar individue ili ne koncernas ĉi tiun rakonton, escepte por prezenti la fratinon de Hal Hayward: Fraŭlino Bryce Hayward mem, kiu akompanis sian fraton kaj iliajn kunulojn por esplori la landojn inter la sablaj montetoj kaj kaktoj de la dezerto en sudokcidenta Usono.

Ŝi estis produktaĵo de Bostono laŭ ĝia plej bona kapablo. Ŝi rajtis skribi kvar grandajn literojn post sia nomo kaj, se necese, pruvi sian rajton. Kun sia frato ŝi estis heredantino de la riĉaĵo de ilia patro. Ŝi estis dudekokjara, alta kvin futojn ses colojn, pezis cent dek ses funtojn, estante malmola kompakta karno sen eĉ unu superflua unco, kaj ŝi estis brilega blondulino. Ŝiaj haroj havis la koloron de rivera sablo kiam la radioj de la meztaga suno brilas sur ĝi, kaj ŝiaj okuloj estis kiel la bluaĵo de somera matena ĉielo. Ili estis magnetaj okuloj, kaj briletis konstante pro la plenego de viveco.

Lernado kaj elfaro nur akiris ŝian ĝuegon pri la tero kaj ĝia pleneco. Do, ŝi staris ĉe la plataĵo de la litvagono tiel longe kiel la lumo daŭris dum tiuj mirindaj tagoj en la dezerto. La aliaj virinoj de la grupo antaŭ longe perdis entuziasmon kaj legadis sennombrajn gazetojn.

La frato Hayward kaj liaj kunuloj estis ĉiam okupataj, pro siaj inĝenieraj devoj, kaj tial ŝi havis multe da tempo por studadi la larĝan landon kaj ĝian mirindajn vesperajn kolorojn, kaj por malfermi sian impresigeman animon al ili. Ĉe malgranda urbeto, blanka kaj kvadrata pro ĝia eterna *adobe*, (Speco de argilo el kiu oni konstruas la domojn) la privata litvagono estis deflankigita, kaj forlasita tie unu tagmezon kiam la suno flamegis kiel la aero el fandforno, kaj la vento ŝajnis formorti kun la ĉesiĝo de movado.

"Ho!" spiregis la malforta, brunhara edzino de Hayward. "Ni nepre mortos en ĉi tiu varmegeco! Ni tuj foriru."

Sed ŝia edzo nur ridis. "Ni restos ĉi tie tri semajojn—kaj tie," li diris. Li kapsignis norden, kie la lando ŝajnis flui en senlimecon, kaj leviĝi en malprecizajn ombrajn altaĵojn el roza kaj lavenda mistero. "Ni veturos en ambaŭ direktojn per

veturiloj kaj rajdĉevaloj, mi ne havas ideon kion ni trovos tie."

Sed la virinoj maltrankviliĝis.

Fraŭlino Bryce Hayward aŭskultis, ridetis kaj diris:

"Eble ni trovos aventuron, kiu scias?"

"Vi ne povas havi aventuron, tio ne estas permesata. Via edziniĝo kun Raymore estas tro proksima por ke vi esperu aventuron, mia sinjorino," respondis Hayward.

Li prenis ŝian manon kaj rigardis la brilegan blankan diamanton sur ŝia fingro.

Sed Fraŭlino Bryce Hayward deziris aventuron, kaj ŝi ĝin trovis.

Post kvar tagoj la suno subiris trans la senlima lando kaj rigardis ŝin kiam ŝi staris ĉe la tendpordo kaj adoris ĉe la dezerta sanktejo.

Sin paŝtis la ĉevaletoj kaj ŝarĝoĉevaloj, manĝante la grizan malaltan arbetajaron. Eta spiralo da fumo, rekta kiel lanco kaj pale blua, leviĝis alte al la atendanta turkisa ĉielo, el la kuiraj fajroj kie la meksikano sin okupis. Ĉirkaŭ ŝi etendiĝis tiu mirinda kaj mistera regiono, la Navaj-a lando. (La Navajoj estas gento de indianoj, loĝanta en Arizono, Usono.) Griza tiel same kiel monaĥino kaj tiel senpasia, ĝi eletendiĝis a la sudo kaj okcidenta kaj orienta, pacienca, senespera, sopireme atendente kun senlima kvieteco la pluvon kiu neniam venas. Ĝia herbaĵo estis disa kaj malgrandigita, ĝia supraĵo polurita de la sunoj de sennombraj centjaroj, ĝiaj krevajoj kaj blindaj fendegoj sekaj kaj polvokovritaj.

Troviĝis skeletoj sur ĝi kaj grandaj birdoj flugpendis alte super ĝi sur la senvoja ĉielo. Kaj tamen, ĝi havis voĉon, inside klara — ĝi havis belecon kiu ravis la koron vidantan. Ĝia nemezurebla distanco trankviligis la okulojn, ĝia profunda silenteco timigis la pulson. Dum la suno subiris, grandaj ondoj da lumigita koloro komencis sterniĝi laŭ la nefermitaj terspacoj, flui en la pelvojn, kaj karesi la neklarajn brustmurojn de montetoj ĉe la nordo.

"Belega ĝi estas, mirinde bela," flustris Bryce Hayward al si. Longatempe ŝi staris apud la tenda pordo kaj rigardis la miraklon de krepusko sur la dezerto, kaj ŝiaj brilaj, bluaj okuloj malheliĝis pro stranga eksciteco de animo. Ŝi demandis sin kian efekton la spektaklo estus havinta je la virinoj legantaj gazetojn, dum ili kuŝiĝas en siaj luksaj

loĝejoj en la deflankigita litvagono, tie en la argila urbeto—ĉar je la lasta momento ĉiuj timis ŝin akompani. Neniu havis la kuraĝon tenti la dezerton el sablo kaj suno, kaj Fraŭlino Bryce estis sekrete ĝoja.

Neniam ŝi ĉesis bedaŭri sian perdon de kunuleco kun sia frato kiu okazis pro lia edziĝo, ĉar li estis al ŝi bona kamarado. Nun ŝi antaŭen rigardis al la tempo kiam denove ili povos havi veran kunulecon. Ŝi sciis, ke li estos tre okupata, kaj, ke li estos for de ŝi plej ofte, sed dum la vesperoj—kaj la tendfajro; ne granda fajro, certe en ĉi tiu dezerto kie la fajra materialo estas malmulta; sed kie estas spiralo da fumo, tie estas konfidencoj kaj longaj ekskursoj en la estantecon, kun ankaŭ vagadoj en estintecon; kaj ŝi estis feliĉa. Baldaŭ ŝi aŭdis la bruon de la reveno de sia frato kiu ekkriis:

"Fine ili estas ĉi tie, nia aro da gvidistoj."

Bryce turnis sian korpon kontraŭ la tendstango, kun siaj brakoj ankoraŭ trans sia brusto, kaj rigardis tien, kien li montris nordorienten. El la purpura kvazaŭ ombro rajdis tri indianoj, ŝajnis ili venis el sonĝo. La okcidenten iranta suno ŝanĝis iliajn malhelajn vizaĝojn al kupro, kaj donis al ili strangan majestecon kiam ili trotis antaŭen sur siaj vilaj ĉevaletoj. Ili estis el la gento Navajo; kaj du el ili estis maljunaj, kies vizaĝojn jam ĉizis la sunoj kaj ventoj de multaj sezonoj, kun la silenta mistero de la dezerto en siaj noktnigraj okuloj.

La tria estis juna. Li rajdis iom antaŭen, kaj havis en sia korpo la greciecon de balanciĝantaj herboj. Li portis malhelan flanelan ĉemizon, nefermitan ĉe la gorĝo, kakian pantalonon, ligitan ĉe la genuo per malstreĉitaj indiĝenaj krurvestoj, kaj cervofelajn ŝuojn. Glata, blanka ĉirkaŭligo ĉirkaŭis lian kapon kaj platigis la dikajn nigrajn harojn tonditajn abrupte ĉirkaŭ la kapo sub la oreloj. Li aspektis same kiel figuro el la libroj de infaneco kaj Fraŭlino Bryce Hayward lin studadis kun mirego. Ŝi povis imagi lin en lia vestaro portantan veluran ĉemizon kaj kolĉenon el peza arĝento.

Sia frato iris antaŭen por renkonti la nekonatojn kie ili ekhaltis je respekta distanco, kaj la juna indiano parolis angle, tre dolĉe sed kun aplombo. Post iom da interparolado la novevenintoj forrajdis mallongan distancon kaj haltis por starigi tendaron.

"Nun, ĉio estas aranĝita," diris Hayward. "La du maljunuloj estas la plej bonaj gvidistoj en la lando—konas ĉiujn detalojn de ĉi tiu Dioforlasita dezerto, oni diras, kaj la junulo estas bona interpretisto, krom bona ĉasisto. Mi sciigis pri ili de la skabeno en la vilaĝo."

La meksikana kuiristo anoncis vespermanĝon, kaj baldaŭ la krepusko paliĝis kaj mola nigra mal-lumeco, semita de miliono da steloj, venis mal-

supren sur la dezerton. La varmeco de la tago ankoraŭ donis sin al la tero kaj faris sonĝan atmosferon kiu tiris same kiel manoj je la koro. Bryce sidis ĉe la pordo de sia tendo dum la du viroj interparolis pri diversaj aferoj, kaj tie apud sia malgranda fajro la indianoj sidis kiel statuoj kaj silente fumis.

Tagiĝo trovis la etan aron en movado kaj baldaŭ ili iris antaŭen en la sorĉitan landon.

Je noktigo ili starigis tendaron sur altaĵo kie la ventoj de centjaroj forbalais la antikvan polvon de la roko kaj kie troviĝis nek kreskaĵo nek akvo.

"Hal," diris la junulino kiam ili sidiĝis, "kion faros la ĉevaloj, akvon ni havas en bareletoj sed ne sufiĉe por ili."

Kiam ŝi tion diris la juna navajo respondis ĉe ŝia ŝultro dum lia bruna mano etendiĝis por ŝia brido. "Sufiĉan akvon ni havos."

Ŝi sin turnis rapide kaj rigardis en liajn okulojn. Ŝi sentis strangan magnetan tremon pro la rekta nigra rigardo kiu renkontis ŝian. Estis, ŝajne, neniun pupilo en tiuj dolĉaj malhelaj okuloj, ĉar la iriso estis karbe nigra.

Ŝi cedis la kondukilon kaj iris rigidmiene tien, kie estis la frato, sed ŝi atente observis la indianon kiam li fortrotis kun sia aro da ĉevaletoj; ĉiuj sekvis ĝoje post siaj tagoj da servado suna kaj sabla, kvazaŭ ili ankaŭ sentis kie estas ĉi tiu mistera akvo. Post unu horo la ĉevaletoj revenis tra la bela krepusko, kun siaj paciencaj vizaĝoj portantaj esprimon de kontentiĝo. Post la vespermanĝo Bryce iris rekte al la loko kie ripozis la indianoj ĉe la fajro, kaj diris al la interpretisto:

"Kie vi trovis la akvon, kaj kiel vi sciis, ke ĝi estas tie?"

Li ekrigardis supren al ŝi, leviĝis kaj staris dum li parolis. "Kiel?" li diris dolĉe. "Vi scias kion la presita linio diras, per la literaj signoj. Mi scias per la teraj signoj—la ĉevaloj scias per la ventaj signoj."

"Bonege," diris Bryce ridante.

La sekvintan tagon la vojo kondukis en misteran regionon. La dezerto kuŝis malantaŭe. La ebenaĵo cedis al krutaj supren kondukantaj oblikvoj, kiuj falis kaj ree iris oblikve supren, elvenantaj en landon de grandaj sabloŝtonaj krutajoj formorditaj de la elementoj en malglatajn akrajn pintojn kaj fendetojn ĉe kies piedoj kuŝis grandegaj amasoj da rompiĝinta kaj falinta roko. Beletaj valoj aperis, kaj juniperoj kaj cembraĵoj pinoj kreskis abunde. Malproksime ĉe la rando de la mondo vastaj montoj kvazaŭ trudis siajn ŝultrojn en ĉielon, kaj ŝajnis mirindaĵo.

Dum tri tagoj ili penetris ĉi tiun feinejon de konfuzeco, kaj ĉiam la sorĉado pligrandiĝis. Ĉiam profunde en la virina koro kuŝis timo pri manko de akvo—kaj ĉiam la navajo ĝin trovis.

Hayward kaj lia kunulo Carrigan estis tre okupataj, kaj ofte Bryce restis sola dum la viroj faris ekskursojn en la ĉirkaŭajn montojn. Tamen, Fraŭlino Bryce estis bona kunulino kaj neniam estis trokritikema. Estis nur unu afero kiun ŝi nomis al sia frato Hal; ke ŝi malaprobas la meksikanan kuiriston, kaj petis, ke li lasu unu el la Navajoj por esti ĉiam kun ŝi. Poste la juna indiano restis, laŭ la deziro de Bryce. Kiam ajn ŝi estis sola, aŭ sur vojo, aŭ ĉe tendejo, Hayward ordonis, ke la interpretisto estu apud ŝi. Ĉi tion li faris ĉar la du pli maljunaj indianoj estis la oficialaj gvidistoj kaj tial devis akompani lin. Do, kiam ajn la junulino estis ĉe la pordo de sia tendo, en ia pentrita valetto, aŭ sur ĉevalo ĉe la rando de alta krutegaĵo de kie la mondo kvazaŭ defalas, kaj la vinaj aeraj fluigis la sangon en ŝiajn palajn vangojn ŝi parolis kun la indiano.

Foje ŝi demandis, "Kia estas via nomo?" Kaj li respondis:

"Vi ne povos elparoli ĝin, sed mia gento nomis min Nigra Aglo."

"Kaj la aliaj? Kiuj ili estas?"

"La indiano kun la cikatroplena vango, lin ni nomas la Batalanto, la alian Ĉuska la Blanka Abio, ĉar, kiam li estis junulo, li estis belega."

"Kaj vi, kiel vi povas paroli tiel bonan anglan kaj ili ne ŝajnas scii eĉ unu anglan vorton."

"Ili estas maljunaj," diris Nigra Aglo kviete.

"Mi komprenas," respondis la virino kaj komencis pensi pri la stato kaj la kortuŝado de la malaperanta raso.

"Ĉuska estas *shaman*," diris Nigra Aglo; "li veturis multe, ĉar li kantis ĉe la beno de multe da *boganoj*. Li multe scias."

Bryce fikse rigardis la junulon, kaj sondis iom pli profunden, sed li nenion diris. Fakte, li fermis siajn lipojn kaj sidis silente tiel longe, ke ŝi imagis, ke li ĉagrenis ĉar li parolis pri tiaj sanktaj aferoj.

En eta valo, perdita inter la eternaj sabloŝtonaj muroj, plena de verdeco kaj akvumita de kristalaj fontoj, la grupo starigis tendaron.

"Fratino mia," diris Hayward. "Ĉu vi timos gardi la tendaron dum kelkaj tagoj? Ni volas iri inter la montetojn. Ni lasos al vi Nigran Aglon, kaj ankaŭ mian pafilon, kaj en la pakajoj troviĝas kelkaj freŝdataj libroj."

"Certe ne," respondis la junulino. "Mi tre ŝatos tion! Vere pionira situacio."

Do, Hayward kaj Carrington kun la gvidistoj kaj kelkaj ĉevaloj ekiris en la solecan sovaĝejon, kaj la sola mondo kiun ŝi iam konis falis de la Fraŭlino, lasante ŝin en la koro de la primitivo.

Ŝi atente observis la sunon, kiam ĝi venis super la ruĝan randon de la remparoj oriente, kaj sendis sian fluon da orkolora lumo glitanta grade malsupren laŭ la kontraŭa vizaĝo de la roko, kaj sentis, ke ŝi nenian vidis ion tiel subtile ravantan.

La meksikana kuiristo atentis pri siaj devoj, kaj iom malproksime Nigra Aglo piedligis la ĉevalojn kaj ilin paŝtis. Ŝi indiferece rimarkis la graciecon de lia malgrasa korpo kaj ĝian sugestion de forteco. Baldaŭ li venis kaj staris antaŭ ŝi.

"Kion vi faros hodiaŭ?" li demandis. "Kion vi volas, ke mi faru?"

"Mi iros por esplori," ŝi diris decide. "Mi opinias, ke nepre estas multe da belaj lokoj en ĉi tiu paradizo." Sin turnante ŝi eniris sian tendon kaj prenis siajn kameron kaj pafilon. Ŝi portis kakian vestaĵon kun mallonga jupo kaj fortajn laĉbotojn ĝis la genuoj. Kutime ŝi kovris sian kapon per meksika ĉapelo sed ĉi tiun tagon ŝi ne volis tion fari.

"La suno estas tro glora," ŝi pensis. Sed la indiano, ĉiam observema, reprenis ĝin.

"Bonege nun," li diris, "poste ne tiel bona. La varmeco pli intensiĝas en ĉi tiuj valoj je proksimume tagmezo."

La junulino sin turnis rapide kaj lin rigardis. "Nigra Aglo," ŝi diris kiam ili formarŝis. "Kie vi lernis anglan?"

Por la unua fojo ŝi vidis rideton ludi trans lian vizaĝon, kiu tiris liajn lipojn for de pure blankaj dentoj.

"Mi ne volas paroli la anglan," li diris laŭ la maniero de la indianoj, per raŭka voĉo tute malsama al sia kutima dolĉa voĉo, kaj ŝi ne povis inklinigi lin paroli plu.

La valo estis longa kelkajn mejlojn, kiu grade mallarĝiĝis ĝis pinto; ili iris okcidenten ĝis la muro kaj ĝin sekvis. Rekta kiel sondilo la vasta vizaĝo leviĝis al alia kvazaŭ mondo kiun divenigis la abiaj arboj kreskantaj ĉe la rando. La elementoj estis skulptintaj ĝin en milojn da forfrotaĵoj, grandegaj turpintoj, kaj la plej supraj pintoj staris pretaj por disiĝo kaj falo je la malplej forta tuŝo.

Konsternite, la blanka virino fikse supren rigardis al ĝi. La indiano staris silente kaj ŝin observis.

"Mirinda," ŝi flustris, tiam laŭte: "Kiom malmulte ni scias pri la majesteco de la naturo. Ni kiuj loĝas en urboj."

"Mirinda," respondis navajo, "Koloro de la okcidento, brila oro."

"Kion?" ŝi demandis, sed li nur skuis la kapon.

Ili iris malrekte inter la kadukaj rokoj al la fundamento de la deklivo, kaj tiam inter la arboj al loko kie la sunlumo nur malmulte penetris, kaj tiam la junulino ekhaltis por ekkrii je la beleco de la lumo, kaj baldaŭ ili atingis la pinton kie la valo mallarĝiĝis kaj la minacaj muroj kuniĝis ĉe akra abruptaĵo. Lo sono de akvo salutis iliajn orelojn kvazaŭ por bonvenigi la vizitantojn, kaj Bryce iris arde antaŭen.

Eta rivereto elvenis el fendo en la muro por fali muzike en etan pelvon tute rondan, tranĉitan el

la solida kaj brilanta roko mem. Du altaj poploj staris apud la lageto kaj Nigra Aglo, demetinte la kameron, (li lasis al ŝi la pafilon) kolektis plenmanon da folioj, lerte interligis ilin per eta dornaro, kaj prezentis al ŝi tason da akvo kies dolĉecon oni ne povus superi. Kiam li genufleksis ĉe la rando de la pelvo kaj supren tenis la tason, la junulino eksaltis, kaptis la kameron kaj klakis ĝin.

"Mi faris bildon de vi, Nigra Aglo," ŝi diris ridante. "Gloro! Bonega bildo ĝi estos!" Momente ŝi staris rigardante malsupren, tiam ŝi levis siajn okulojn kaj studadis lian malhelan vizaĝon kun liaj nigraj, supren rigardantaj okuloj sub la blanka volvaĵo, la abundecon de nigraj haroj, la ĉizitan gorĝon levantan el la malfermita kolo de la blua ĉemizo, la malgrasan viglan korpon kiu portis tiel subtile la similecon al pantro pro sia fleksebleco kaj forteco.

Je tiu momento ŝi estis tute senkonscia pri lia humaneco. Ŝi vidis nur lian romanecon, lian pentrindecon. Li apartenis al la sabloŝtonaj muroj, la suno kaj la silenteco, la kaŝitaj valoj kaj la dezerto. Ŝia rigardo, apartigita kaj senpersona, renkontis liajn okulojn kaj restis fiksita je ili. Momente ŝi tiel staris. Tiam subite malvarmiĝo kuris tra ŝia tuta korpo de kapo ĝis piedoj. Ŝi subite revenis el abstrakteco, ĉar ŝi ekvidis, ke liaj okuloj fluidiĝis kaj fariĝis mildaj kaj belaj. Sub ŝia ŝangita esprimo liaj okuloj malleviĝis al la akvo kaj li demetis la tason el kiu ŝi trinkis, dum li kurbiĝis rapide, metis sian vizaĝon ĉe la supraĵo de la lageto laŭ la antikva maniero de siaj prapatroj.

"Ĉi tiu estas la 'Loko de Arĝenta Akvo,' li diris, leviĝante, nia gento ĝin konis dum multaj jaroj sed nemultaj el ili venas ĉi tien."

"Kial?"

"Ĉar foje ĝi apartenis al la 'Tondra Dio' kaj li estas ĵaluza pri ĝi."

Bryce fermis la lipojn kaj lin rigardis. "Ĉu vi kredas tion?" ŝi demandis.

"Mi estas Navajo," li respondis.

Malfrue en la posttagmezo ili alvenis al la tendaro. Bryce, lacega pro marŝado, kuŝis longatempe en sia tendo, pensante pri la beleco de la kaŝita valo kaj la 'Loko de Arĝenta Akvo.' Kun la vizio de la fonto ree venis memoro pri la okuloj de la indiano kaj ŝi sulkgis la brovojn.

Kiam la suno iris malantaŭ la grandan muron, plenigante la pelvon de la valo per malvokoloro kaj lumo, ŝi elvenis por ree trinki la bonodoran teon kaj manĝi la spicajn manĝaĵojn kiujn Manuelo servis sur la eta tablo. Poste ŝi sternis lankovrilon apud la spirala fajro kaj sidis kun genuoj en brakoj, absorbante la mirindaĵon de la dezerta vespero.

Nigra Aglo prizorgis la ĉevalojn kaj baldaŭ venis gracie al ŝi kun la brakoj falditaj kaj ŝin rigardis trans la eta flamo.

"Sidiĝu," ŝi ordonis, "kaj diru al mi pri ĉi tiu lando kaj ĝiaj homoj." Obeeme li sidiĝis, liaj piedoj sub sia korpo.

"Estas nur malmultaj el nia gento en ĝi nun, ĉiun jaron ili malpligrandiĝas. La *boganoj* estas disĵetitaj malproksimen en la dezerto. La paŝtejoj estas iom bonaj sed la cervoj kaj antilopoj malpligrandiĝas, same kiel miaj homoj."

"Hoganoj?" demandis la junulino.

"Domoj—domoj de la Navajoj."

"Kie ili estas? Kial mi ne ilin vidis?"

Nigro Aglo ridetis. "Kvin fojojn vi transiris la dezerton, kaj vi pasis tiel proksime de unu kiel la flugo de sago."

"Kie?"

"Kaŝita en la fendadoj. Miaj homoj estas time-maj kaj konstruas malproksime por si mem. Ili kaŝas same kiel birdoj."

"Ĝi estas bela lando, Nigra Aglo," ŝi diris reveme, "kaj tuŝas la koron."

"Ĉu vi amas ĝin?" demandis la Navajo.

"Tre multe," ŝi respondis arde.

Longatempe ili sidis silentaj dum la purpura lumo fluis en mildan grizan krepuskon kiu silentigis la voĉon kaj inspiris primitivajn sonĝojn.

"Klarigu al mi pri la *boganoj*, kion ili similas?" demandis Fraŭlino Bryce Hayward.

"Nenion—al vi," respondis la indiano.

"He?"

"Vi loĝas en urboj superplenigitaj de homoj. Oni povas meti multe da niaj *boganoj* en unu ĉambron de viaj domoj. Viaj plankoj estas molaj. La niaj estas malmolaj. Vi havas pordojn, kaj ili moviĝas sen bruo, ili havas serurojn, ni havas nur lankovrilon kiu pendas je la orienta flanko." Li skuis la kapon kaj restis silenta, kaj denove ŝi sentis la timeton kiu gardis iliajn sekretojn de la nekonato, tamen, li ŝin rigardis trans la eta fajro kun sopirema dolĉeco.

"Diru al mi," ŝi ree ordonis. Kaj denove, same kiel hundo obeas la mastron, Nigra Aglo parolis.

"De niaj *boganoj* oni devas havi klaran vidon al la oriento, kie loĝas la Dio de sunleviĝo. Kvin pezaj kaj dikaj lignoj devas esti por la domo mem, fortaj, bonaj lignoj sen ŝelo, du perfekte rektaj por la pordoj, la aliaj forkhavaj. Super ĉi tiujn ni metas la tegajon, ŝelon kaj alian ŝtofon, kaj fine amason da tero; estas ankaŭ fumtruo. Elfinita, ĝi estas 'hogano nijoni' aŭ bela domo."

"Ĉu tio estas ĉio?" demandis la junulino.

"Parolu plu."

"Ni havas 'house warming,' (endomiĝa festo. Angla vorto kiu signifas konsekradon de la domo faritan de amikoj kiuj vizitas la posedanton, kaj kiuj trinkas kaj manĝas, tiel la domo fariĝas hejmo). 'Ni ankaŭ—' sed ŝi lin haltigis.

"Diru al mi," ŝi diris, "kie vi trovis tiun vorton?" Tamen, li daŭrigis, kvazaŭ ŝi ne parolis.

"Ni havas ĝin, ankaŭ, kiam estas finita la *bogano* ĉiuj niaj amikoj venas por helpi, kaj poste la Navajoj benas ĝin per grio jene:

"Al la starantaj lignoj la grio estas donata,
blanka grio kiu estas la plej bona.

Al la suda pordeja ligno, suda, okcidenta,
orienta.

Al la tuta domo estas donata ĉi tiu beno de
pleneco.

Kaj jen estas la vortoj de la beno:

"Mi volas, ke ĝi estu ravanta, mia domo;
De mia kapo mi volas, ke ĝi estu ravanta;
Al miaj piedoj mi volas, ke ĝi estu ravanta;
Kie ni kuŝas mi volas, ke ĝi estu ravanta;
Ĉio super mi estu ravanta;
Ĉio ĉirkaŭ mi estu ravanta."

Al fajro estas donata jene: "Estu ravanta kaj
sana, mia fajro."

"Kaj al la fumturo jene:

"Estu ravanta, Suno, la prauulo de mia patrino,
por ĉi tiu donaco." "Kaj al la pordejo, kie ĉiuj
benoj venas kaj foriras jene:"

"Estu ravanta, ĉi tiu vojo de lumo."

Li parolis per sonora voĉo kiu, tamen, estis tiel
milda kiel la krepusko ĉirkaŭ ili kaj ne eĉ atingis
la poplojn kie la meksikano fumis en la mallumo.
Bryce tenis la spiron en sia gorĝo, atendente, sed

li ne parolis plu. Longe li restis silenta kaj fine
leviĝis kaj staris super la mortanta fajro.

"Estas malfrue," li diris, "se ni marŝos morgaŭ
vi devas dormi." Li forpaŝis en la ombrojn, kaj
la junulino sidis sub la sorĉo de ĉi tiu ekvido en
la kaŝitajn aferojn de la dezertaj homoj. Ŝi sentis
honton kvazaŭ ŝi levis, neinvitate, la kurtenon
antaŭ sanktejo. Ĉu ŝi ne devigis lin paroli kaj,
tamen, li povis rifuzi, sed ŝi rememoris, ke li ĉiam
ŝin obeis, eĉ ŝian plej trivialan vorton aŭ volon,
kun embarasata graveco. Li estis stranga estaĵo,
ĉi tiu altkreska, bruna fortmuskola junulo kun
sia abunda kaj belega sano. Kiam ŝi leviĝis por
iri en sian tendon li venis al ŝi kviete el la ombroj
kaj donis al ŝi etan sitelon da akvo, dolĉa kaj pura,
el unu el la fontoj—kaj ŝian pafilon.

"Dankon," ŝi diris, "sed kial vi donas al mi la
pafilon?"

"Eble vi sentos vin pli sendanĝera," diris Nigra
Aglo, rigardante al ŝi el la mallumo.

Stranga, ja, ĉi tiu sovaĝulo kiu prezentis al ŝi
pafilon por ke ŝi povu senti sin—pli sendanĝera.

Ŝi rigardis sian reflektadon en sia eta spegulo
nevidante;—studante la problemon:—Kio estis,
kio estas Nigra Aglo? De kie li akiris sian bonan
anglan, sian kvietajn opiniojn pri la blankulo, sian
sciadon pri la homplenegaj urboj kaj lando? Ĉion
tion ĉi ŝi ne povis kompreni.

DAURIGOTA.

New Books : Novaj Libroj

Esperanto Literature; Notes and Impressions.
K. R. C. Sturmer, Esperanto Publishing Company,
142 High Holborn, London. Price 6d, or post-
free, 7d.

A part of the preface of this little book of 46
pages may serve as a review. "The need for a
brief sketch in English of the literature of Esper-
anto has been felt for some time past." "This
little book is an attempt partially to meet the need,
and though the rapidity with which the literature
is growing will soon make it inadequate, it may
serve its purpose for a short while."

Fourteen pages are devoted to a birds-eye view
of original Esperanto literature and the reader is
"intrigued" by the array of alluring prose and
poetry presented. The remainder of the book con-
sists of collections of reviews of eight or ten of the
more recent publications and descriptive lists of
some of the best translations from the literatures
of many of the national languages.

CHARLES H. BRIGGS.

Por Recenzo! K. R. C. Sturmer. The Esper-
anto Publishing Co., Ltd., 142 High Holborn,
London. Papero, 1 ŝ. 6 p.; bindita, 2ŝ. 6 p.;

afranko 2 p.

Tiu ĉi 61-paĝa libreto de skizoj temas la tra-
vivaĵojn kaj pensojn de kelkaj kvar Londonanoj.
Ĝi priskribas ne tute simpatie la kontrastojn de
kelkaj el la klasoj aŭ kast-tavoloj de la brita socio.
La personoj ŝajnas ne esti tute konsekvencaj kaj
ne ĉiuj motivoj estas klaraj, almenaŭ al la menso
de unu Usonano. La impresoj donita estas fine ke
la libro ne estas kompleta.

La verkisto uzas iom tro multajn neologismojn,
el kiuj li klarigas sep: aprezi-ŝate kompreni, etoso-
animo de loko, svelta-gracie maldika, evento-
definitiva okazaĵo, obscena-ofenda al la seksa
ideologio, oĉjovorto amema aŭ kaj malestima, uzata
pri ne ĉeestanta viro, morna-malgajiga. La sig-
nifojn de kelkaj oni devas konjekti, ĉar ili ne estas
en la nova Plena Vortaro: p. 13 Fugo (fuĝo?),
p. 14 stumbli, p. 21 stoko, p. 31 kvika, p. 32
taksio, p. 43 kretinularo (kretenaro?), p. 54 vor-
tumi, p. 12 dribli, p. 58 hafo.

La libro ne estas facile legebla. La sekvantaj
frazoj estas ekzemploj: p. 10 Davis scivolis, ĉu jen
piketo, kredis ke ne. P. 22 premis sin tra la
seĝoj kaj vizaĝoj. P. 22 grandaj gutetoj. P. 30
motorbiciklo kiun li * * * volis umi el la patra

monujo. P. 30 "Mi havas," diris la filo, vidante, ke la patro metas la manon al la ŝlosilpoŝo.

CHARLES H. BRIGGS.

Esperanto kaj Kulturo de Bro. Robert Trogel. Tradukis J. Schroeder. (Heroldo de Esperanto, Koln.) 37 p. R. M. .80.

Speciala Represo el Vol. 8, Kongreslibro de la 17a Germana Esperanto-Kongreso, 1928.

La verkisto rimarkas ke multaj el la pli fruaj kontraŭaĵoj kontraŭ Esperanto refutiĝis. Nun oni neniam prezentas ilin. Li citas kelkajn last-tempajn kontraŭaĵojn, plejparte el Germanaj fontoj, kaj per severa kaj neforkurebla logiko li detruas ilin. Ĝar ĝi sendube estas laŭlitera traduko de la germana lingvo, ĝi transportas multajn karakterizojn de tiu lingvo (kunmetitajn vortojn kaj vortordo). Tio faras ĝin iom malfacile legebla. Tamen ĝi estas tre valora armilo kontraŭ iuj el la ŝajne fortaj argumentoj foje prezentitaj kontraŭ.

CHARLES H. BRIGGS.

Al Torento, Originala Novelo de Stellan Engholm. Heroldo de Esperanto, Koln. 94 p. R.M. 1.50.

Junulo el la arbaroj de Svedujo trovas en proksima urbo knabinkunulinon. Kamarade kaj fratine ŝi reciprokas liajn sentojn kaj amon sed ial repelas lin strange ĝis fine ŝi gravediĝis de alia viro kiu forlasis la landon. La emociojn de la geamikoj, kiuj devas ne plu vidi sin, la verkisto delikate pentras. Post monatoj li vizitas kaj fine akceptas ŝin kaj la knabeton. Troviĝas rimarkoj pri sociaj demandoj kaj tio kio feliĉigas la vivon sed la libro ne estas propagando por ia sistemo de socia reformo. Krom kelkaj iom nubaj frazoj, ĝi estas simpla, bele verkita noveleto.

CHARLES H. BRIGGS.

Internacia Legolibro, Diverslandaj Aŭtoroj, Redaktanto: A. Kenngott Formato 4½ x 6¾, 123 pagoj. Enhaves 16 originalajn rakontojn. Internacia Eldonejo, Austin, Texas.

Jen estas nova libro de nia amerika aŭtoro kaj kunlaboranto. La libro estas bele presita kaj bindita kaj ĝi estas speciale rekomendinda por la uzado de klasoj aŭ individue studentaj Esperantistoj. Kiel en siaj verkoj Kenngott donas materialon el la ĉiutaga vivo, kiu ebligas la leganton lerni esprimojn kiujn li uzas en sia interparolado kaj korespondado. Ni preferas tion anstataŭ legi priskribon pri reĝoj, princoj aŭ feinoj. La libro estas bona aldono al la multaj aliaj verkoj de la sama aŭtoro.

J. J. SUSSMUTH.

Ĉiuj recensitaj verkoj estas haveblaj ĉe la Centra Oficejo de E. A. N. A.

Books We Recommend

INFORMATION

North American Esperanto Almanac, 1930	.50
Radio Wireless and World Language, J. J. Sussmuth	.10
Esperanto, The Second Language, Wendell	.15

INSTRUCTION

Esperanto for Beginners, Lowell	.10
Kenngott's Esperanto Course	1.00
Practical Grammar of Esperanto, Kellermann-Reed	.75
Guide to Esperanto, Hamann	.25
Spoken Esperanto, Frost	.60
Esperantistigilo, Benson	2.50
Internacia Legolibro, Kenngott	.50

DICTIONARIES

Esperanto Key	.05
Edinburgh Pocket Dictionary	.75
English-Esperanto, Fulcher-Long	2.00
English-Esperanto, Harris	.20
Plena Vortaro de Esperanto	3.00

LITERATURE

Akrobato de Nia Sinjorino, Payson	.25
Aelita, A. Tolstoi, paper	1.10
Blankĉevala Rajdanto, Storm	.80
Bela Joe, Saunders, cloth	2.00
Blanche, Payson	.35
En Okcidento Nenio Nova, Remarque, paper	1.50
cloth	2.10
Ilustritaj Rakontoj, Kenngott	.25
Juneco kaj Amo, Payson	.60
Karto Mistera, Payson	.35
La Sankta Biblio	1.65
Landoj de la Fantazioj, Jung, paper	1.00
half cloth	1.50
La Dormanto Vekiĝas, Wells, paper	1.20
cloth	1.70
Luno de Israel, (Haggard), Payson	1.50
Mallonga Biografio de H. Fawcett, (Holt), Weems	.25
Mimi, (Giesy), Payson	.35
Miserere kaj Thais, (Wagnalls), Payson	.50
Mopso de Lia Onklo, Chase	.15
Rozujo Ĉiumiljara, (Wagnalls), Payson	.50
Sep Ridoj, Wendell	.25
Sub La Meznokta Suno, Wendell	.35
Taso de Am servo, (Taylor), Weems	.35
Surprises on Sylvan Farm, Fisher	.15

Club Directory—Cont'd

Detroit, Mich. Esperanto Office of Detroit, 2916 E. Grand Blvd., Detroit, Mich. Pres., Dr. Tobias Sigel; Sec'y and Treas., Miss Elizabeth A. Stauffer. Meets irregularly.

Detroit, Mich. Pola Esperanto Associo. Mr. B. Lendo, Sec'y, 3596 29th St.

Duluth, Minn. Duluth Esperanto Club. Pres., Mr. E. Bauer, Arlington Heights, Duluth; Sec'y, Mr. H. Merry.

Jersey City, N. J. Universal Esperanto Fraternity, Inc., 574 Jersey Ave. Sec., Mrs. H. Tylick. Meets every second Saturday of the month. Publishes quarterly "Esperanto Land'o."

Lithopolis, O. The Wagnalls Memorial Esperanto Society. Children's classes each Saturday afternoon. Adult classes each Tuesday evening.

Madison, Wisc. Amerika Esperanto Instituto, Hotel Sherlock, Madison, Wisc. Sec'y, Karl Froding. Meets every Sunday at 11 a. m.

New York City, N. Y. Esperanto Klubo "Harmonio." Meets every third Saturday of the month (from October to May) at 7 p. m., at Hotel Cumberland, Broadway and 54th St., New York City. Pres., Mrs. Mary H. Ford; Sec'y, Mrs. E. A. Meerbott, 109-32 143rd St., Jamaica, N. Y.; Vice-Pres. and Organizer, Berthold Schmidt.

New York City, N. Y. Bahai Centre. Meets every second and fourth Saturday evenings at 119 W. 57th St.

New York City, N. Y. SAT Rondo Nov-Jorka. Meets every Friday at 108 E. 14th St. Sec'y, Irene O. Feingold, 708 W. 192nd St., New York City.

Philadelphia, Pa. Rondeto de Litovaj Esperantistoj, 2833 Livingston St.

San Francisco, Calif. The Esperanto Ass'n of California, 309-11 DeYoung Bldg., San Francisco, Calif. Sec'y, R. Hill. No regular meetings.

St. Petersburg, Fla. Sunbrila Rondo, 127 1st Ave., St. Petersburg, Fla. Pres., Roy S. Hanna; Sec'y and Treas., Esther Owen-Flint. Meets at Princess Martha Hotel, Wednesdays, at 3 p. m.

Topeka, Kans. Topeka Esperanto Association, 1122 W. 8th St., Topeka, Kans. Pres., Captain Geo. P. Morehouse; Sec'y and Treas., Mrs. Lida R. Hardy. Meets first Thursday of the month at 1122 W. 8th St. Two advanced and Beginners' classes.

Toronto, Canada. Toronto Esperanto Klubo, Peacock Inn, 99 Yonge St., Toronto. Pres., Elvin J. Bengough; Sec'y and Treas., Harry Wall. Meets 6:30 p. m. at Peacock Inn.

Worcester, Mass. Worcester County Esperanto Society. Meets at call of Council, at R. 17 P. O. Dr. Gustave Desy, Pres., Box 450, Millbury, Mass.; Odiorne Gleason, Sec'y and Treas., R. 17 P. O.

Strictly laŭfundamenta and a direct answer to

HOW TO MAKE PERMANENT ESPERANTISTS?

Begin with Frost's

SPOKEN ESPERANTO

for teachers and self study plus 5 Sp'esp'o bildaroj for pupils together \$1.00—or 10 Sp'(oken) Esp'(eranto) bildaroj \$1.00; or 50 All-World Base Maps \$1.00, to locate commerce, history, travel.

N. W. FROST, Brownfield, Maine; or
ESPERANTO ASSOC. OF NORTH AMERICA
FORT LEE, NEW JERSEY

SHOW CARD LETTERING *Learn at Home*

HERE is the very course you need if you want to get a good paying position as a Show Card Letterer or Sign Letterer, or have a business of your own. This course is complete and practical and especially arranged to meet the needs of the student who studies at home. It was written by H. L. Koller, Principal of the School of Art of the International Correspondence Schools, member of the American Federation of Arts, and The National Society of Craftsman.

Mr. Koller has had twenty years' teaching experience, and his success in helping other men and women is an indication of what he can do for you.

H. L. Wood, a clerk, made more than \$700 "on the side" before he had completed his course and also won \$125 in prizes. Harry William Lord writes that he has more than doubled his salary as a result of studying this I. C. S. course in spare time. William Whitman, a former wagon builder, now has a sign painting business of his own and is earning nearly three times as much as he did before enrolling with the International Correspondence Schools.

There is no doubt that Show Card Lettering and Sign Lettering offer a real opportunity to ambitious men and women. Just mark and mail the coupon and we'll gladly send you a booklet telling all about the I. C. S. course in Show Card Lettering, or any other subject in which you are interested.

INTERNATIONAL CORRESPONDENCE SCHOOLS

"The Universal University"
Box 1269, Scranton, Penna.

Without cost or obligation on my part, please tell me how I can qualify for the position or in the subject before which I have marked an X:

☐ SHOW CARD LETTERING

☐ ILLUSTRATING

☐ CARTOONING

- ☐ Business Management
- ☐ Business Law
- ☐ Banking and Banking Law
- ☐ Accountancy (including C.P.A.)
- ☐ Nicholson Cost Accounting
- ☐ Bookkeeping
- ☐ Private Secretary
- ☐ Salesmanship

- ☐ Advertising
- ☐ Better Letters
- ☐ Stenography and Typing
- ☐ English
- ☐ Civil Service
- ☐ Railway Mail Clerk
- ☐ Common School Subjects
- ☐ High School Subjects

TECHNICAL AND INDUSTRIAL COURSES

- ☐ Electrical Engineering
- ☐ Electric Lighting
- ☐ Mechanical Engineer
- ☐ Mechanical Draftsman
- ☐ Machine Shop Practice
- ☐ Railroad Positions
- ☐ Gas Engine Operating
- ☐ Civil Engineer
- ☐ Steam Engineering ☐ Radio

- ☐ Surveying and Mapping
- ☐ Architect
- ☐ Architect's Blueprints
- ☐ Contractor and Builder
- ☐ Architectural Draftsman
- ☐ Structural Engineer
- ☐ Chemistry ☐ Pharmacy
- ☐ Automobiles
- ☐ Mathematics

Name .....

Street
Address .....

City ..... State .....

ISOLATED STUDENTS

If you have no opportunity to join a class and you wish to learn Esperanto thoroughly, not only to get a diploma of learning "Atesto pri Lernado," but also a diploma of capability "Atesto pri Kapableco," apply for and study E. A. N. A.'s official

PRACTICAL CORRESPONDENCE COURSE IN ESPERANTO

in three terms of fifteen lessons each,

BY HERBERT M. SCOTT

Member of Lingva Komitato and former editor of Amerika Esperantisto.

The complete course will also earn you the "Atesto pri Instruado,"
a diploma which gives you the knowledge and privilege
to become a Teacher of Esperanto.

E. A. N. A. Needs Teachers,—now more than ever. Our Five Year Program requires teachers in every State of the Union and every Province of Canada. Teachers will earn money and your tuition fee will be repaid many times, both in pleasure as well as in cash.

All instruction is individual and diplomas are guaranteed.

Payment is required in advance as follows:

\$15.00 for each term, or

\$40.00 for the complete course.

Write for application blank to:

ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA

FORT LEE, NEW JERSEY